

Wyróżniony przez Slowhop za ekostarania

Mazurski Folwark

W naszym domu gdzieś podłoga, a każdy kąt i mebel mają swoją historię. Tu o poranku budzi rżenie koni, do snu kołysze żabie kumkanie, a za dnia słucha się ptasich koncertów. Zwierząt mamy więcej niż ludzi, łąki wyglądają jak tapeta Windowsa, a po sąsiednich puszczech przechadzają się wolno żubry. Jak będziecie odpowiednio cicho, jest szansa je zobaczyć. Można leniuchować w hamaku, zbierać cukinie lub upiec z nami chleb i drożdżówki. Możemy też wybrać się wspólnie podglądać ptaki, których ochroną się zajmujemy. Są ich tu setki.

[Zobacz więcej](#)

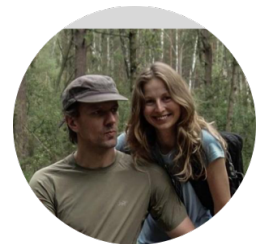
Gospodarz: Basia i Przemek

Data certyfikacji: 22.11.2023 r.

Rodzaj miejsca: agroturystyka

Region: Mazury

Maksymalna liczba Gości: 28

155

Działania ekologiczne

Działania, które Gospodarz podejmuje, aby dbać o przyrodę i zmniejszyć swój negatywny wpływ na nią, np. przez oszczędzanie wody, bardziej przyjazne budownictwo lub wzmocnianie gospodarki cyrkularnej.

7

Działania kulturowe

Działania, w których Gospodarz angażuje się w pielęgnację dziedzictwa kulturowego – zwłaszcza lokalnego, m.in. przez upowszechnianie wśród Gości wiedzy o lokalnej kulturze i odwiedzonym miejscu.

8

Działania społeczne

Działania, w których Gospodarz wpasował się w lokalną społeczność i co robi, aby ją wzmocnić i rozwijać, m.in. przez zakup miejscowych produktów i usług oraz polecanie ich Gościom.

12

Działania edukacyjne

Działania, w których Gospodarz prowadzi edukację ekologiczną oraz upowszechnia bardziej odpowiedzialne podróżowanie, m.in. przez oferowanie Gościom zajęć o ekologii i ochronie środowiska.

Responsible Travel Program by Slowhop

Responsible Travel Program to autocertyfikacja, która sprawdza zaangażowanie Gospodarzy obiektów noclegowych w ochronę środowiska, lokalnych społeczności, ich kultury, a także w edukację ekologiczną. Wskazujemy, w jaki sposób podróże mogą być lepsze dla otoczenia.

Podsumowanie ekostarań

Najważniejsze ekostarania:

- Na samym początku warto podkreślić, że Basia i Przemek mają taką wiedzę i doświadczenie w ochronie przyrody, że to my chętnie będziemy ich obserwować i się od nich uczyć. Przemek jest przewodniczącym Rady Nadzorczej Fundacji Niech Żyją!, zajmującej się ograniczaniem i kontrolą społeczną łowiectwa. Gospodarze są przyrodnikami, a 70% czasu poświęcają ochronie przyrody w Polsce (m.in. monitoringi wycieków, inwentaryzacje przyrodnicze, kontrola gniazd ptaków drapieżnych w ramach Komitetu Ochrony Orłów, współpraca z lokalnymi przyrodnikami, przygotowania do utworzenia 3 nowych rezerwatów i wiele, wiele innych). Uważamy, że nie da się zamknąć nawet ich najważniejszych starań w tych kilku punktach, dlatego zachęcamy do lektury całości raportu. A czyta się ze wzruszeniem i poprawia swój wewnętrzny wskaźnik inspiracji :)

Plan na najbliższy rok:

- Gospodarze planują stworzyć aleję wierzb głowiastych.
- W planach jest także rozbudowa instalacji fotowoltaicznej oraz wymiana okien na bardziej szczelne.
- Skorzystają także okoliczne bobry, które Gospodarze pragną wesprzeć, budując tamy na polnych rowach melioracyjnych.

Działania ekologiczne

Liczba dokonanych działań w kategorii	
Dostępność komunikacyjna	7
Racjonalna gospodarka odpadami	22
Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	15
Racjonalna gospodarka energią elektryczną i grzewczą	14
Racjonalna gospodarka chemią i środkami czystości	7
Przyjazne środowisku budownictwo	9
Wypożyczenie	11
Działania organizacyjno-promocyjne	14
Ogród i tereny zielone	21
Wyżywienie	19
Zwierzęta	9
Aktywna ochrona środowiska	6
Proekologiczni partnerzy i dostawcy	1

Porównanie zużycia zasobów i produkcji odpadów

	Tegoroczne wyniki	Cele na kolejny rok
Zużycie zasobów / rok		
Energia elektryczna Komentarz:	21000 kWh	20000 kWh Od lat zajmuję się już zmniejszaniem zużycia energii, co się nie udaje, bo rośnie liczba gości i przybywa urządzeń elektrycznych, np. sauna.
Gaz Komentarz:	566,28 kWh	750 kWh
Woda Komentarz:	480 m ³	400 m³ zależnie od okresów suszy
Energia grzewcza z paliw stałych: drewno opałowe i/lub jego odpady (wióry, zrębki, trociny), pelet Komentarz:	10 m ³	5 m³ Tony peletu. W sezonie grzewczym 24/25 będziemy mieć nowe okna, co zmniejszy zapotrzebowanie. A za 3 lata pompę ciepła.
Auto: paliwo płynne Komentarz:	450 l	500 l
Produkcja odpadów / rok		
Odpady zmieszane % wszystkich odpadów: Komentarz:	108,33 kg 19%	110 kg 0% Intencją jest schodzenie do 0, wszystko powinno być sortowalne.
Tworzywa sztuczne % wszystkich odpadów: Komentarz:	300 kg 4%	300 kg 20% Bardzo trudno oszacować. Robimy co możemy, aby zużywać mniej, ale w sklepach dostępne są często tylko wyroby bardzo mocno opakowane, bez alternatywy. Zamawianie kurierem to też koszty środowiskowe i jeszcze więcej plastiku.
Papier % wszystkich odpadów: Komentarz:	0 kg 0%	0 kg 0% Nie wyrzucamy papieru, idzie np. do rozpałki.
Szkło % wszystkich odpadów: Komentarz:	200 kg 0%	200 kg 13% W sezonie turystycznym goście pozostawiają dużo butelek po alkoholu i to się raczej nie zmieni
Kompost % wszystkich odpadów: Komentarz:	433,33 kg 77%	1000 kg 66%
Odpady niestandardowe	0 kg	10 kg

% wszystkich odpadów:
Komentarz:

0%

1%

Szczegółowy opis działań

SPIS TREŚCI

Informacje podstawowe

Działania kulturowe – dbałość o dziedzictwo kulturowe

Sprawdzamy, jak bardzo Gospodarz angażuje się w promocję wiedzy o regionie i lokalnej kultury. Te działania obejmują np. upowszechnianie wiedzy krajoznawczej wśród Gości lub wspieranie lokalnych wydarzeń kulturowych.

Działania społeczne – dbałość o lokalnych mieszkańców

Sprawdzamy, jak Gospodarz wpasował się w lokalną społeczność i co robi, aby ją wzmocnić i rozwijać. Weryfikujemy takie działania jak np. wsparcie ekonomiczne miejscowych przez zakup ich produktów i usług, polecanie takich zakupów swoim Gościom lub oferowanie mieszkańcom zatrudnienia.

Działania edukacyjne – edukacja ekologiczna

Sprawdzamy, co Gospodarz robi w zakresie edukacji ekologicznej i w jaki sposób upowszechnia odpowiedzialne podróżowanie. To m.in. oferowanie Gościom zajęć poszerzających ich wiedzę o ekologii i ochronie środowiska - taką, którą mogą wykorzystać zarówno w czasie podróży, jak i w życiu codziennym.

Działania ekologiczne – dbałość o środowisko przyrodnicze

Sprawdzamy, co Gospodarz robi, aby dbać o środowisko przyrodnicze i zmniejszyć swój negatywny wpływ na nie, np. dzięki oszczędzaniu wody, ograniczaniu strat energii grzewczej, zapobieganiu stratom żywności lub wzmocnieniu gospodarki cyrkularnej.

- KATEGORIA 1 – dostępność komunikacyjna
- KATEGORIA 2 – racjonalna gospodarka odpadami
- KATEGORIA 3 – racjonalna gospodarka zasobami wodnymi
- KATEGORIA 4 – racjonalna gospodarka energią elektryczną i grzewczą
- KATEGORIA 5 – racjonalna gospodarka chemią i środkami czystości
- KATEGORIA 6 – przyjazne środowisku budownictwo
- KATEGORIA 7 – wyposażenie
- KATEGORIA 8 – działania organizacyjno-promocyjne
- KATEGORIA 9 – ogród i tereny zielone
- KATEGORIA 10 – wyżywienie
- KATEGORIA 11 – zwierzęta
- KATEGORIA 12 – aktywna ochrona środowiska
- KATEGORIA 13 – proekologiczni partnerzy i dostawcy
- KATEGORIA 14 – zużycie zasobów i produkcja odpadów
- CELE NA KOLEJNY ROK

INFORMACJE PODSTAWOWE

1.	Nazwa miejsca:	Mazurski Folwark
2.	Województwo:	warmińsko-mazurskie
3.	Rodzaj miejsca:	gospodarstwo agroturystyczne
	Komentarz:	
4.	Czy Twoje miejsce działa całorocznie, czy sezonowo?	sezonowo
	W jakich miesiącach przyjmujesz Gości?	maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień
	Komentarz:	
5.	Czy oferujesz uprawianie turystyki niszowej?	tak
	Szczegóły oferty turystyki niszowej:	Hipoturystyka: stadnina koni. Apiterapia i zajęcia z pszczelarzem. Warsztaty i spacerory ornitologiczne, jesteśmy przyrodnikami, prowadzimy fundację i zajmujemy się okolicznymi lasami i mokradłami.
6.	Czy Twoje miejsce jest oddalone od terenu tzw. zwartej zabudowy o min. 0,5 km?	tak
	<u>Zwarta zabudowa</u> to „zgrupowanie nie mniej niż 5 budynków, za wyjątkiem budynków o funkcji wyłącznie gospodarczej, pomiędzy którymi największa odległość nie przekracza 100 metrów”.	
7.	Czy otaczają Cię tereny zielone (lasy, łąki) oddalone max. do 1 km od Twojego miejsca?	tak
8.	Jakie formy ochrony przyrody występują w Twojej najbliższej okolicy (do 5 km)?	rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów
	Aby sprawdzić, czy sąsiadujesz z ww. formami, wejdź np. tutaj .	
	Podaj, jakie to formy – konkretnie (do 5 km):	Piłackie Wzgórza (rezerwat), Puszczy Boreckiej (dwa obszary Natura 2000), Kraina Wielkich Jezior Mazurskich (obszar chronionego krajobrazu), kilkanaście pomników przyrody i setki stanowisk chronionych gatunków
9.	Czy w okolicy Twojego miejsca brak jest ewidentnych zanieczyszczeń powietrza, możliwych do zidentyfikowania za pomocą zmysłów?	tak
	Na przykład z fabryki w pobliżu, autostrady, ferm.	

10. Czy w okolicy Twojego miejsca brak jest trwałych, uciążliwych hałasów pochodzenia antropogenicznego, mogących zakłócić wypoczynek na terenie obiektu?

tak

Na przykład z fabryki w pobliżu, autostrady, torów kolejowych, lotniska, tartaku.

11. Jak oceniłbyś_abyś dostępność komunikacyjną swojego miejsca?

utrudniona - dojście do obiektu powyżej 5 km

Chodzi o oszacowanie, czy niezmotoryzowani Podróżnicy będą w stanie dotrzeć do miejsca na piechotę, czy raczej potrzebny będzie transfer autem (np. w sytuacji, gdy dojście z najbliższej stacji oznacza pokonanie pieszo 10 km).

Komentarz:

DZIAŁANIA KULTUROWE – dbałość o dziedzictwo kulturowe

Sprawdzamy, jak bardzo Gospodarz angażuje się w promocję wiedzy o regionie i lokalnej kultury. Te działania obejmują np. upowszechnianie wiedzy krajoznawczej wśród Gości lub wspieranie lokalnych wydarzeń kulturowych.

Działania Gospodarza:

7/7

1. Udostępniam Gościom materiały i źródła wiedzy o regionie i jego atrakcjach (np. poprzez specjalnie wyznaczone miejsce w obiekcie z materiałami lub na stronie internetowej obiektu).

tak

Jeśli chcesz wpisać „biblioteczka dla Gości”, podaj konkretne przykłady książek/materiałów promujących lokalne dziedzictwo kulturowe Twojego regionu.

Sposób udostępniania materiałów i konkretne przykłady:

Mamy dużą bibliotekę o lokalnym dziedzictwie kulturowym i architektonicznym. Między innymi całą serię Wojciecha Kujawskiego, starodruki o budownictwie szachulcowym czy 'Wzornik Mazurski, czyli o budowaniu według nieba i zwyczaju mazurskiego'. Na naszej stronie rozbudowujemy systematycznie mapę lokalnych atrakcji, zarówno przyrodniczych, jak i antropogenicznych.

Komentarz:

2. Zapewniam pomoc w zorganizowaniu usług przewodnickich po lokalnych atrakcjach.

tak

Korzystam przede wszystkim z usług lokalnych przewodników.

Przykłady:

Sami prowadzimy wycieczki przyrodnicze po najbliższej okolicy. Korzystamy z usług przewodnika po Puszczy Boreckiej.

Komentarz:

3. Wspieram wydarzenia promujące lokalny folklor, np. warsztaty, festiwale, zloty, koncerty, wystawy – przez współorganizację, promocję, wsparcie finansowe itp.

tak

Przykłady:

Sami organizujemy np. koncerty gongów, które są atrakcją dla lokalnej społeczności. Uczestniczymy we wszystkich lokalnych wydarzeniach, często prowadzimy różne warsztaty przyrodnicze, zajmujemy się też promocją zdrowej żywności z naszego gospodarstwa i regionu.

Komentarz:

4. Informuję potencjalnych oraz obecnych Gości o miejscowych wydarzeniach kulturowych.

tak

W jaki sposób?

Najczęściej ustnie, bezpośrednio gościom. Ale również na FB, np: <https://www.facebook.com/mazurskifolwark/posts/pfbid022kNkvgiobcCbv4FPyxBxDFTChXjJcUNtjVoCKpr8hETcsHz6GeMk76TBxE7qKe5l>

Komentarz:

5. Promuję lokalną kulturę, np. poprzez polecanie turystom miejscowego wytwórcy lub wystawianie jej/jego przedmiotów na sprzedaż w obiekcie.

tak

Polecane produkty są wytwarzane lokalnie i odpowiadają specyfice kulturowej odwiedzanego miejsca. Ważne: nie są wytwory z półproduktów kupowanych np. na Aliexpressie, sprzedawane później jako „lokalne i autentyczne pamiątki z regionu”.

Przykłady:

Sprzedajemy miody lokalnych pszczelarzy, misy i inne cuda stolarskie sąsiada, współpracujemy i promujemy wszystkie lokalne inicjatywy.

Komentarz:

6. Dbam o zabytkowe budynki (lub ich części), elementy wyposażenia lub inne ważne elementy związane z dziedzictwem kulturowym i historią miejsca.

tak

Przykłady:

Nasze gospodarstwo pochodzi z 1904 roku i wszystkie prace renowacyjne prowadzimy tak, jakby był to zabytek - bo nim jest, choć nie jest wprowadzony do rejestru. Działamy również na rzecz ratowania innych lokalnych cennych zabytków architektonicznych.

Komentarz:

7. Dodatkowo stosuję inne działania w zakresie dbałości o dziedzictwo kulturowe.

tak

Przykłady:

Np. obecnie rozpoczynamy projekt inwentaryzacji kurhanów i kręgów kamiennych w Puszczy Boreckiej.

Komentarz:

DZIAŁANIA SPOŁECZNE – dbałość o lokalnych mieszkańców

Sprawdzamy, jak Gospodarz wpasował się w lokalną społeczność i co robi, aby ją wzmocnić i rozwijać, uwzględniając takie działania jak np. wsparcie ekonomiczne miejscowych przez zakup ich produktów i usług, polecanie takich zakupów swoim Gościom lub oferowanie mieszkańcom zatrudnienia.

Działania Gospodarza:

8/10

1. Kupuję produkty od lokalnych producentów, dając im możliwości zarobku.	tak
Jakie produkty kupujesz lokalnie? Komentarz:	Pszczelarze i stolarze sprzedają u nas swoje wyroby, prowadzą również warsztaty. W naszej kuchni korzystamy z owoców, warzyw i jaj od kilkunastu sąsiadów. Korzystamy również z wędzarni serów w Baniach Mazurskich. W sezonie kupujemy również runo od zaprzyjaźnionych osób.
2. Współpracuję z lokalną społecznością: przewodnikami, rzemieślnikami, twórcami itp. Współpraca może mieć formę np. zaangażowania sąiadki do opowieści o okolicy, poproszenia pszczelarza o poprowadzenie pogadanki o apiterapii lub zorganizowania warsztatów wikliniarskich z lokalnymi gospodyniami. Napisz z kim (np. sąsiadem pszczelarzem), (od) kiedy i w jakim zakresie współpracujesz? Na przykład: z Panią Jasią, od 6 lat, na życzenie turystów prowadzi warsztaty z haftowania regionalnych wzorów. Komentarz:	tak Sąsiad leśnik prowadzi warsztaty pszczelarskie i chatkę do apiterapii z 4 ulami. Sąsiad stolarz-rzeźbiarz regularnie dostarcza nam różne misy, kubki i inne cuda wytwarzane np. z pniaków zanurzonych na 2 lata w bagnie, dzięki czemu przenikają grzybami. Współpracujemy z przewodnikiem-przyrodnikiem po Puszczy Boreckiej, a naszą stajnię prowadzi instruktorka z pobliskiej wsi.
3. Wspieram rozwój lokalnego rzemiosła poprzez umożliwianie okolicznym artystom i wytwórcom sprzedaży ich produktów. Przykłady współpracy: Na przykład: Pan Antoni, nasz sąsiad, sprzedaje u nas od czasu do czasu swoje wiklinowe kosze. Komentarz:	tak Już wyżej wspomniane drobne wyroby z drewna.
4. Zatrudniam pracowników obiektu głównie spośród lokalnej ludności. Jeśli jest to możliwe i posiadają odpowiednie kwalifikacje lub są chętni je zdobyć. Liczba pracowników lokalnych: Liczba wszystkich zatrudnionych: Komentarz:	tak 2 3
5. Poszerzam świadomość ekologiczną pracowników i angażuję ich w działania proekologiczne w obiekcie. Pracownicy są poinformowani oraz zobowiązani do przestrzegania proekologicznych zasad praktykowanych w obiekcie. Edukacja ekologiczna pracowników to także np. codzienne 15 minut poświęcane im na wyjaśnienie i pokazanie działania bardziej przyjaznego środowisku.	tak

W jaki sposób? Podaj przykłady działań:

Jesteśmy agroturystyką wegetariańską, co jest często nowością nie tylko dla naszych gości, ale przede wszystkim lokalnej społeczności i zatrudnianych do pomocy sąsiadek :) po kilku latach wiele przepisów przeniknęło już do ich katalogu potraw domowych i służy zdrowiu rodzin i naszemu środowisku. Do tego dochodzą oczywiście wszystkie inne sprawy, jak retencja deszczówki, promocja fotowoltaiki, opieka nad ptakami, dobrostan zwierząt itd.

Komentarz:

6. Oferuję pracownikom szkolenia podnoszące ich kwalifikacje zawodowe (np. językowe, specjalistyczne).

nie

W miarę możliwości. Nie muszą to być profesjonalne szkolenia i konferencje – mogą być prowadzone przez Ciebie, jeśli posiadasz odpowiednią wiedzę.

Przykłady:

Komentarz:

7. Nagradzam pracowników za działania proekologiczne na gruncie prywatnym.

nie

Twój pracownik dojeżdża do Ciebie busem lub rowerem? Ostatnio zaczął batalię z jednorazowym plastikiem i pilnuje, by wszędzie zabierać ze sobą bawełnianą torbę i pojemnik na żywność? Wesprzyj jej/jego starania – jeśli nie możesz zaoferować np. choćby drobnej premii, obdaruj go miodem ze swojej pasieki, zapakuj koszyk ogrodowych jabłek lub zaoferuj wcześniejszy powrót do domu w wybrany dzień tygodnia. Na pewno możesz znaleźć formę, która nie obciąży Twojej kieszeni, a dla niej/niego będzie miłym dodatkiem motywacyjnym w przygodzie z eko.

Przykłady:

Komentarz:

Osiągamy dobre rezultaty bez nagradzania. Wydaje mi się, że to podejście jest bardziej wiarygodne. Wszyscy widzą wg jakich zasad żyjemy i jak zyskuje na tym okoliczna przyroda i my sami.

8. Uwzględniam opinie i potrzeby lokalnych mieszkańców w kwestii organizowania turystyki w ich regionie.

tak

Czy podejmowałeś/aś rozmowy z lokalnymi mieszkańcami o tym, jak ruch turystyczny wpływa na ich życie, w jaki sposób mogliby czerpać z niego profity, co im przeszkadza w zachowaniu turystów itp.?

Jakie masz wnioski z tych rozmów?

Nasza okolica przechodzi dość szybką transformację z gminy typowo rolniczej na rolniczo-turystyczną. Współpracujemy z władzami gminy w opracowaniu planów rozwoju gminy w tym kierunku.

Komentarz:

9. Angażuję się w wolontariat społeczny.

tak

To nie musi być wolontariat związany z wielkim wydarzeniem, promowanym przez celebrytów z telewizji śniadaniowej. To może być niewielka, lecz stała sąsiedzka pomoc, np. zajęcia dodatkowe dla dzieciaków z wioski, drobna, ale stała pomoc Pani Róży w cotygodniowych zakupach itp.

Na czym polega(ła) pomoc?

Dla lokalnej społeczności organizujemy regularnie bezpłatne warsztaty przyrodnicze, okazjonalnie również pomagamy w nauce i dotujemy zajęcia jeździeckie dla dzieciaków i książki w gminnej bibliotece.

Komentarz:

10. Dodatkowo podejmuję inne działania o charakterze prospołecznym.

tak

Przykłady:

Prowadzimy od lat fundację zajmującą się głównie ochroną ptaków (Fundacja Psubraty). Ponadto jesteśmy członkami OTOP, Komitetu Ochrony Orłów, koalicji Niech Żyją!, koalicji Ratujmy Rzeki, pomagamy jeszcze innym inicjatywom. 80% naszego czasu to wolontariat.

Komentarz:

DZIAŁANIA EDUKACYJNE – edukacja ekologiczna

Sprawdzamy, co Gospodarz robi w zakresie edukacji ekologicznej i w jaki sposób upowszechnia bardziej odpowiedzialne podróżowanie. To m.in. oferowanie Gościom zajęć poszerzających ich wiedzę o ekologii i ochronie środowiska - taką, którą mogą wykorzystać zarówno w czasie podróży, jak i w życiu codziennym.

Działania Gospodarza:

12/14

- 1. Prowadzę zajęcia/warsztaty/prelekcje, podczas których odwiedzający mogą poszerzyć swoją wiedzę i świadomość ekologiczną lub nabyć umiejętności, które pozwolą im na wyrobienie nawyków bardziej przyjaznych środowisku.**

tak

Przykłady:

Dla wszystkich gości prowadzimy warsztaty ornitologiczne i spacerów ogólnoprzyrodnicze. Właściwie cały pobyt u nas jest przeplatany rozmowami o różnych aspektach ochrony środowiska i przybliżaniem gości do natury.

Komentarz:

- 2. Zapoznaję Gości z prostymi ekologicznymi rozwiązaniami, które mogą również stosować na co dzień (po powrocie do domu).**

tak

Na przykład: jak tworzyć własne ekologiczne środki czyszczące, jak zrobić prosty ogród deszczowy, jak dobrać perlatory dwufunkcyjne na krany.

Przykłady takich działań/polecanych rozwiązań:

Proste ekologiczne rozwiązanie to rezygnacja z jedzenia mięsa. Nic nie pomoże tak planecie. U nas goście mogą poznać niesamowite dania kuchni roślinnej, często pierwszy raz w życiu. Goście mogą też poznać różne aspekty funkcjonowania naszego eko-agro-gospodarstwa, część z nich łatwo wdrożyć u siebie, jak np. beczki na deszczówkę, inne standardy koszenia czy właściwe budki dla ptaków.

Komentarz:

3. Zachęcam Gości do poznawania lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

tak

Na przykład poprzez propozycję wycieczki przyrodniczej z kwalifikowanym przewodnikiem, połączonej z kursem ziołoznawstwa.

W jaki sposób?

Sami prowadzimy różne wycieczki ornitologiczne i ogólnoprzyrodnicze, jak również np. kąpiele leśne i inne inicjatywy przybliżające nas z naturą. Współpracujemy z ekspertem-przyrodnikiem w Puszczy Boreckiej, który jest legendą naszego regionu i niezwykle ciekawym przewodnikiem.

Komentarz:

4. Używam pisemnych informacji (np. naklejek, wywieszek) przypominających o proekologicznej polityce miejsca.

tak

Przykłady:

Tak, ale raczej w minimalny i nienachalny sposób. Każdy aspekt istnienia naszego gospodarstwa jest w ten czy inny sposób związany z ekologią. Np. goście którzy do nas przyjadą transportem publicznym mają bezpłatne rowery.

Komentarz:

Staramy się tego unikać, to nie w naszym stylu (choć mamy też i ramki z informacjami w łazienkach, ale teraz pochowane, sezon dopiero za pół roku). Nie chcę, aby goście czuli, że są indoktrynowani, tylko bardziej stworzyć okazję do pogadania o czymś. Np. pod dużym zdjęciem gęsi zbożowych mamy przypiętą informację o inicjatywie Niech Żyją, gdy ktoś się zainteresuje, można pogadać o problemach łowiectwa. Podobnie mamy wyłożone różne nasze publikacje, np. wnioski o moratorium na polowania na ptaki czy rzeczy związane z retencją wody. Goście często sami coś wypatrzą i podpytują.

5. Informuję odwiedzających o zasadach zachowania podczas wycieczek przyrodniczych.

tak

Na przykład o zakazie zrywania roślin chronionych, hałasowania, płoszenia lub prób oswojania dzikich zwierząt, śmiecenia, poruszania się poza systemem znakowanych szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych.

W jaki sposób?

W zależności od sytuacji, omawiamy jakie skutki mogą mieć pewne zachowania, o których często nawet nie myślimy.

Komentarz:

6. Edukuję odwiedzających w zakresie zasad zachowania w stosunku do lokalnych mieszkańców.

nie

Na przykład obowiązek przestrzegania ciszy nocnej, odpowiedni ubiór w miejscach sakralnych, zachowania dozwolone i niewskazane – zwłaszcza w miejscach publicznych, fotografowanie jedynie za przyzwoleniem.

W jaki sposób?

Komentarz:

7. Oferuję Gościom możliwość uczestniczenia w aktywnościach na rzecz przyrody lub lokalnej społeczności.

tak

Na przykład wspólnego sprzątania okolicy, realizacji projektu podnoszącego jakość życia mieszkańców, akcji wolontariackich.

Przykłady:

Tak, ale dotyczy to raczej gości z bliższej okolicy, których również mamy wielu. Sporo osób zaczęło rozwijać swoje pasne i wiedzę przyrodniczą i włączyło się aktywnie w ochronę lasów.

Komentarz:

8. Udostępniam Gościom materiały i narzędzia do poszerzania świadomości ekologicznej.

tak

Chodzi o treści dotyczące OCHRONY ŚRODOWISKA, a nie treści krajoznawcze. Jeśli Twoja gościnna biblioteczka składa się z przewodników i książek o regionie, ale bez wątku eko, nie spełniasz powyższego kryterium. Jeśli polecasz książki, podaj przykłady konkretnych tytułów. Jeśli są to materiały dostępne online, podaj linki.

W jaki sposób? Co polecasz?

Z racji prowadzenia fundacji mamy ogromną bibliotekę pozycji przyrodniczych, ok. 200 książek. Te bardziej popularnonaukowe i beletrystyczne są dostępne dla gości. Dbamy również o katalog pozycji dla dzieci, który ma ok. 50 pozycji, wszystkie związane z przyrodą i ekologią.

Komentarz:

9. Ja i/lub moi pracownicy posiadamy stosowną wiedzę o okolicy obiektu, którą dzielimy się z Gośćmi.

tak

Wiedza ta dotyczy np. informacji krajoznawczych, informacji nt. obszarów i elementów chronionych w okolicy prowadzonej działalności (+20 km) i ich potrzeb ochronnych, informacji nt. zagrożonych gatunków zwierząt, roślin, elementów krajobrazów.

Przykłady informacji przekazywanych Gościom:

Zajmujemy się na co dzień ochroną okolicznych lasów i mokradł, prowadzimy monitoringi środowiska i inwentaryzacje, obecnie np. jesteśmy na etapie tworzenia 3 nowych rezerwatów przyrody. Jako strona społeczna aktywnie walczyliśmy o ochronę Puszczy Boreckiej i Lasów Skaliskich przy tworzeniu dokumentacji Lasów Państwowych. O tym wszystkim opowiadamy gościom.

Komentarz:

10. Stale poszerzam swoją wiedzę oraz świadomość ekologiczną.

tak

W jaki sposób?

Z jakich źródeł i materiałów korzystasz? Czy uczestniczysz w szkoleniach i spotkaniach, czytasz artykuły (popularnonaukowe, specjalistyczne) lub obserwujesz ulubione profile/kanały? Pochwal się i poleć to, co uważasz za wartościowe.

Jako przyrodnicy czerpiemy raczej wiedzę już tylko z książek naukowych, konferencji czy specjalistycznych szkoleń. Bibliotekę podzieliliśmy na dwie części, dla gości dostępne są pozycje "przystępne", gdzie nie trzeba wcześniej nic wiedzieć, aby się nimi zainteresować. To ok. 100 książek i komiksów. Poleciłbym z tej listy: Dwanaście srok za ogon, Factfulness, Nie jesteś sam w domu, Regenesi, Czochrałem antarktycznego słonia, Noc sów, Dziki poradnik przetrwania, Mięsoholicy, Żądła rządzą, Geniusz ptaków. Z trochę bardziej specjalistycznych np. książki Vaclava Smila.

Komentarz:

11. Jeśli oferuję Gościom spacery przyrodnicze i podobne zajęcia z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych, trasy przebiegają po wyznaczonych szlakach lub ścieżkach i uwzględniają potrzeby lokalnej fauny i flory.

tak

Jeśli działalność (np. spacer) lub obecność ruchu turystycznego w danym momencie mogłaby przyczynić się do degradacji zasobów przyrodniczych lub zakłócenia równowagi (np. w czasie okresów lęgowych zwierząt), takie aktywności są omijane lub przeprowadza się je w bezpiecznych dla okolicznej przyrody warunkach (np. w innym rejonie).

Komentarz:

12. Jeśli oferuję Gościom aktywności w obszarach chronionych, wyznaczyłem/am maksymalną liczbę uczestników oraz częstotliwość wizyt – tak, aby nie zaburzać zdolności regeneracyjnych odwiedzanego miejsca.

nie

Max. liczba osób:

Max. liczba wizyt/dzień:

Komentarz:

Na obszarach ściśle chronionych zasady aktywności wyznacza Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, w tym limit osób, czas trwania spaceru itd. Takich spacerów co do zasady nie organizujemy, poza specjalistycznymi szkoleniami, np. z porostów w Puszczy Boreckiej.

13. Jeśli proponuję Gościom zbieranie owoców leśnych, grzybów, orzechów, ziół itp., to polecam im robić to w sposób zrównoważony.

tak

Zrównoważone zbieranie oznacza zabranie jedynie części plonów z wybranego punktu i z uwzględnieniem m.in. potrzeb dzikich zwierząt (czyli nie zbieramy wszystkiego do ostatniej jagody, tylko zostawiamy np. 20% plonów).

W jaki sposób przekazujesz Gościom komunikat?

Edukacja gości. Przy czym nasz region ma niezwykle małe zaludnienie a dużą powierzchnię lasów. Nie jest to tak duży problem, jak w innych regionach Polski i UE.

14. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania w zakresie edukacji ekologicznej.

tak

Przykłady:

Komentarz:

Np. łączymy jogę z kąpielami leśnymi. I wiele innych inicjatyw w ramach gospodarstwa i prowadzonej fundacji.

DZIAŁANIA EKOLOGICZNE

Sprawdzamy, co Gospodarz robi, aby dbać o środowisko przyrodnicze i zmniejszyć swój negatywny wpływ na nie, np. dzięki oszczędzaniu wody, ograniczaniu strat energii grzewczej, zapobieganiu stratom żywności lub wzmacnianiu gospodarki cyrkularnej.

Działania Gospodarza:

155/184

KATEGORIA 1 – dostępność komunikacyjna

1. Oferuję transfer Gości z najbliższego dworca/przystanku.

tak – po wcześniejszym ustaleniu

Komentarz:

Odbieramy z Giżycka lub Bań Mazurskich gości podróżujących transportem publicznym. Synchronizujemy to z robieniem

2. Oferuję zniżki lub inne profity dla osób dojeżdżających do mojego miejsca środkami komunikacji zbiorowej.

tak

Jeśli nie możesz proponować zniżki, rozważ zachętę w postaci np. powitalnego smoothie, miseczki malin z przydomowego ogródka, słoika domowego dżemu, ekomydełka lub innej rzeczy, którą możesz podzielić się z Gośćmi dojeżdżającymi np. koleją.

Jakie zniżki/profity oferuje Twoje miejsce?

Bezpłatne i nielimitowane korzystanie z rowerów.

Komentarz:

<https://mazurskifolwark.pl/atrakcje/rowery/>

3. Informuję Gości o możliwościach dojazdu do mojego miejsca środkami komunikacji zbiorowej.

tak

W jaki sposób? Gdzie są udostępnione takie informacje?

<https://mazurskifolwark.pl/lokalizacja/>

Jaka jest odległość od najbliższego przystanku (pociąg i/lub autobus)? Jak brzmi nazwa przystanku(-ów) i jakie linie tam dojeżdżają?

Stacja PKP i PKS Giżycko (30 km). Przystanek autobusowy Banie Mazurskie (5 km). Wykluczenie transportowe na mazurskiej wsi jest ogromne :(

Komentarz:

4. Informuję Gości o możliwości zwiedzania okolicy z wykorzystaniem lokalnych środków komunikacji zbiorowej (busów, autobusów, pociągów, innych pojazdów).

nie

W jaki sposób? Gdzie są udostępnione takie informacje?

Właściwie nie ma możliwości korzystania z komunikacji zbiorowej do zwiedzania. Mieszkamy na odludziu, a wykluczenie transportowe jest ogromne. Goście korzystają z rowerów i spacerów.

Komentarz:

5. Polecam Gościom trasy piesze/rowerowe itp. dopasowane do ich potrzeb i oczekiwań.

tak

Przykłady:

<https://mazurskifolwark.pl/atrakcje/rowery/>

Komentarz:

6. Udostępniam materiały do planowania wycieczek pieszych, rowerowych, narciarskich itp.

tak

Przykłady:

<https://mazurskifolwark.pl/atrakcje/rowery/>, mamy też bogaty zbiór przewodników, opracowań tras rowerowych itp.

Komentarz:

7. Wypożyczam Gościom rowery.

tak

Za darmo czy za dodatkową opłatą?

Za opłatą (10 zł godzina, 25 zł dzień), a dla gości podróżujących transportem publicznym - bezpłatnie.

Komentarz:

8. **Dodatkowo stosuję inne rozwiązania ułatwiające Gościom przemieszczanie się w sposób mniej szkodliwy dla środowiska.**

tak

Przykłady:

Szczególnie w przypadku grup zorganizowanych i warsztatów pośredniczymy w grupowaniu osób, aby przyjazd do nas odbył się jak najmniejszą liczbą pojazdów.

Komentarz:

KATEGORIA 2 – racjonalna gospodarka odpadami

1. SORTOWANIE ODPADÓW

- a) **prowadzę segregację odpadów z podziałem na minimum następujące kategorie: papier, tworzywa sztuczne i metal, szkło, bio/kompost, zmieszane**

tak - wszystkie wymienione kategorie

Inne dodatkowe kategorie odpadów dostępne dla Gości:

Oddzielnie segregujemy leki i elektrośmieci, ale goście raczej ich nie produkują.

Na przykład leki, elektrośmieci lub inne odpady niestandardowe.

Na jakie kategorie sortujesz odpady w Twoim obiekcie?

Komentarz:

- b) **pojemniki są oznakowane w sposób zrozumiały (najlepiej z opisem pożądanej zawartości)**

tak

Sposób oznakowania:

Mamy naklejki z rodzajami odpadów.

Komentarz:

- c) **pojemniki stoją w miejscach ogólnie dostępnych dla wszystkich Gości**

tak

Upewnij się, że Gość, który chce sortować odpady ma ułatwione zadanie i nie musi np. przebiegać z dwoma papierkami do sąsiedniego budynku, zbiegać do piwnicy itp., tylko może to zrobić np. w swoim apartamencie.

Komentarz:

- d) **w pokojach prywatnych (lub przynajmniej w poszczególnych budynkach) również dostępne są pojemniki umożliwiające sortowanie śmieci (nie pojedyncze kosze na odpady zmieszane)**

tak

Chodzi o to, by maksymalnie ułatwić Gościom sortowanie. W przypadku dostępności jednego kosza na odpady zmieszane należy uznać, że ten wymóg nie jest spełniony.

Komentarz:

e)	kompostuję odpady organiczne	tak
----	-------------------------------------	------------

Komentarz:

Mamy dwa duże kompostowniki w ogrodzie własnej produkcji.

f)	przeterminowane leki sortuję osobno i informuję o tym Gości	tak
----	--	------------

Gdzie Goście mogą wyrzucać takie odpady?

Gości mogą przekazać nam takie odpady i dostarczamy je do apteki w Baniach Mazurskich. Ale przy tak krótkich wizytach gości to się raczej nie zdarza.

Komentarz:

g)	sortuję osobno elektroodpady, chemię przemysłową i inne niestandardowe odpady i informuję o tym Gości	tak
----	--	------------

Gdzie Goście mogą wyrzucać takie odpady?

Mogą przekazać nam, tego typu odpady wywozimy do PSZOK Spytkowo.

Komentarz:

h)	w każdej łazience dostępny jest kosz na odpady	tak
----	---	------------

Posiadanie kosza w każdej łazience jest koniecznością, która minimalizuje ryzyko, że odpady higieniczne wylądują w toalecie, zanieczyszczając środowisko wodne i grożąc awarią sieci kanalizacyjnej.

Jeśli nie wszystkie łazienki posiadają kosz, wskaż, w ilu łazienkach jest on dostępny:

Liczba wszystkich łazienek w Twoim obiekcie:

Komentarz:

i)	posiadam stosowne umowy na wywóz śmieci	tak
----	--	------------

Podmiot odbierający odpady:

KOMA

Komentarz:

2. Zasada „REFUSE” (ang.) – „odmawiam, jeśli nie potrzebuję”:

a)	Planuję i robię zakupy na podstawie wcześniej sporządzonej listy	tak
----	---	------------

Planowanie zakupów pozwala zmniejszyć liczbę zakupów „przypadkowych”, związanych ze spontaniczną decyzją (promocja), niekoniecznie potrzebnych lub możliwych do konsumpcji przed terminem upływu ważności produktu.

Jak często? Jaki to procent Twoich miesięcznych zakupów?

100 %

Komentarz:

W sezonie turystycznym zakupy robimy co 2 dni, mamy specjalny plik z wykazem wszystkich używanych produktów i kupujemy wyłącznie w oparciu o plan zakupów.

3. Zasada „REDUCE” (ang.) – „ograniczam odpady”:

PS Nawet jeśli nie serwujesz swoim Gościom posiłków ani nie zaopatrujesz ich np. w kosmetyki lub inne produkty, które stosunkowo szybko się zużywają (jedzenie, środki czystości, ale też herbata, kawa, przyprawy itp.), odnieś się do swojego podejścia w prywatnym życiu. Wierzymy, że bycie eko to również (a może przede wszystkim) działania w czasie prywatnym, gdy „nikt nie patrzy” i nie kontroluje.

- a) **nie używam ani nie udostępniam Gościom niebiodegradowalnych artykułów jednorazowego użytku. Dotyczy to m.in. jednorazowo pakowanych porcji, talerzy, kubków i sztućców, torebek foliowych, grilli jednorazowego użytku, słomek, mieszadełek, folii spożywczej i aluminiowej, zbędnych opakowań na torebkach z herbatą, poszczególnych wykałaczkach itp.**

tak - nie używam i nie udostępniam

Jeśli zachodzi konieczność użycia naczyń i sztućców jednorazowego użytku, użyj tych wykonanych z bambusa, masy papierowej lub jadalnych materiałów.

Komentarz:

Nie udostępniamy żadnych z tego typu rzeczy i prawie z nich nie korzystamy. Mamy np. zestaw toreb zakupowych różnych rozmiarów i nigdy nie korzystamy z foliówek i innych opakowań jednorazowych.

- b) **kupuję produkty w dużych opakowaniach (mniej odpadów)**

tak

Oczywiście z uwzględnieniem zasad racjonalnej konsumpcji – kupuję tyle, ile jestem w stanie zużyć.

Jak często? Jaki to procent Twoich miesięcznych zakupów?

100 %

Przykłady:

Przyprawy, makarony, ryż, oleje, proszki do prania, chemia do sprzątnia.

Komentarz:

Na to pytanie trudno jest odpowiedzieć. Wpisaliśmy 100%, bo jeśli tylko jest to możliwe, to oczywiście kupujemy duże opakowania, jest również taniej. Ale trzeba wziąć pod uwagę również to, aby nie uległy zepsuciu.

- c) **kupuję jednorazowo w większych ilościach**

tak

W ten sposób zmniejszasz liczbę przejazdów związanych z transportem. Dla jasności dodamy, że dotyczy to zakupów, które będziesz w stanie wykorzystać.

Komentarz:

Robimy zakupy co dwa dni, nie możemy rzadziej, bo nie mamy już większej pojemności lodówek.

- d) **przy zakupie warzyw i owoców używam własnych opakowań, np. toreb materiałowych lub woreczków siatkowych, zamiast plastikowych jednorazówek**

tak

Komentarz:

- e) **zaopatruję się w miejscach, gdzie można kupić produkty na wagę/bez opakowań**

tak

Jaki to procent miesięcznych zakupów?

40 %

Komentarz:

Kupujemy na tyle, ile jest to dostępne.

f)	wybieram produkty w niezbędnym, oszczędnym opakowaniu	tak
----	--	------------

Przykłady takich produktów:

Gdy tylko jest wybór, to kupujemy produkty bez opakowań lub w uszkodzonym opakowaniu, aby produkt nie został wyrzucony przez sklep. Zwracamy jednak uwagę, że na wsiach najczęściej nie ma żadnej możliwości wyboru, większość produktów dostępna jest tylko w jednej wersji.

Komentarz:

g)	zachęcam Gości do picia wody kranowej	tak
----	--	------------

Jeśli woda nie jest przyjemna w smaku, zapewniamy filtry do wody (dzbanek, kran). W ten sposób łatwiej nakłonić Gości do częstszego spożywania wody kranowej, dzięki czemu ogranicza się zużycie plastikowych butelek na wodę. Filtry powinny spełniać standardy sanitarne (regularna wymiana/czyszczenie).

Komentarz:

Mamy bardzo dobrą wodę z wodociągu i zawsze zachęcamy gości do jej picia. Sami podajemy ją gościom do posiłków.

4. Zasada „REUSE” oraz "RECYCLE" (ang.) – „używam ponownie” i „przetwarzam”

a)	używam ponownie (wielokrotnie) przedmioty, które można by uznać za odpady	tak
----	--	------------

Na przykład wykorzystanie słoików po zakupionych produktach jako opakowań na żywność.

Przykłady:

Wszystkie opakowania szklane znajdują u nas ponowne zastosowanie. Podobnie większość opakowań z kartonu, np. jako wyściółka dla kur czy w ogrodzie.

Komentarz:

b)	wybieram produkty, których opakowania nadają się do recyklingu	tak
----	---	------------

Przykłady:

Jeśli mamy wybór, zawsze kupujemy w opakowaniach szklanych.

Komentarz:

c)	wykorzystuję stare przedmioty niezdadne do pełnienia swojej pierwotnej funkcji	tak
----	---	------------

Na przykład szczoteczki do zębów do czyszczenia fug w łazienkach, zużyte ręczniki, prześcieradła i pościel z naturalnych materiałów w celach gospodarskich - jako ściereki.

Przykłady:

Prowadzimy duże i stare gospodarstwo rolne, większość przedmiotów znajduje jakieś wykorzystanie, przede wszystkim przy ciągle trwających remontach. Np. bardzo przydatne są worki po peliecie, wszelkie płachty, szmatki, szczoteczki. Podłoga starego namiotu służy jako plandeka ochronna itp.

Komentarz:

d)	zamiast wyrzucać, przekazuję nieużywane meble, np. organizacjom charytatywnym, sąsiadom, innym chętnym	tak
----	---	------------

Przykłady:

Nigdy nie wyrzucamy mebli i innych przedmiotów, każdy znajduje nowy dom w okolicy.

Komentarz:

- e) **upcykluję nieużywane przedmioty, np. na meble, elementy wyposażenia, ozdoby ogrodowe, zabawki dla dzieci itp.**

tak

Upcycling – wykorzystywanie starych materiałów i przedmiotów w taki sposób, aby nadać im nową funkcję i wytworzyć produkty wyższej jakości niż wykorzystywane do ich produkcji materiały/półprodukty, np. stworzenie łóżka z drewnianych palet, lustra ze starej ramy okiennej itp.

Podaj przykłady upcyklingu w Twoim obiekcie:

Każdy kawałek starego drewna zostaje wykorzystany gdzieś przy remontach w gospodarstwie. Od naprawy mebli do ścian stodoły.

Komentarz:

5. **Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie gospodarowania odpadami**

nie

Przykłady:

Komentarz:

KATEGORIA 3 – racjonalna gospodarka zasobami wodnymi

1. **Łazienki są wyposażone w prysznice zamiast wanien.**

tak

Liczba pryszniców w Twoich łazienkach:

11

Liczba wszystkich łazienek:

11

Komentarz:

2. **Prysznice są wyposażone w regulatory przepływu wody oraz perlatory (nakładki napowietrzające wodę).**

tak

Liczba słuchawek prysznicowych z regulatorem (i perlatozem):

11

Liczba wszystkich słuchawek prysznicowych:

11

Max. przepływ wody na minutę w Twoich perlatorach w słuchawkach prysznicowych:

8 l/min

Komentarz:

Wyniki zależą też od aktualnego ciśnienia w sieci wodociągowej.

3. **Krany są wyposażone w regulatory przepływu wody oraz perlatory (nakładki napowietrzające wodę).**

tak

Liczba kranów z perlatozem i regulatorem:

14

Liczba wszystkich kranów (łącznie z kuchnią) w Twoim obiekcie:

14

Max. przepływ wody na minutę w Twoich perlatorach w kranach:

5 l/min

Komentarz:

Wyniki zależą też od aktualnego ciśnienia w sieci wodociągowej.

4. Toalety są wyposażone w spłuczkę dwudzielną i jednorazowo spłukują max. 3-6 l wody. Jeśli masz kilka toalet o różnych pojemnościach, podaj to w odpowiedzi (np. 3/6 l + 6/9 l).	tak
Pojemność spłuczki w Twojej toalecie: Komentarz:	3/6 l
5. Stosuję także inne rozwiązania oszczędzające wodę w toalecie. Na przykład umywalka toaletowa (zainstalowana na spłuczce toaletowej, którą zasila woda zużyta do mycia rąk) lub wykorzystanie tzw. wody szarej lub deszczówki do spłukiwania toalet.	tak
Przykłady: Komentarz:	W naszej głównej publicznej toalecie mamy umywalkę "japońską", z której woda spływa do rezeruaru WC.
6. Używam zmywarki zamiast ręcznego zmywania naczyń. Komentarz:	tak
7. Włączam zmywarke i pralkę jedynie przy pełnym załadunku. Komentarz:	tak
8. Wskazuję Gościom możliwość korzystania z programu eko w zmywarce oraz pralce o sprawdzonych, skutecznych parametrach. Jeśli Goście mają zmywarke, pralkę lub inny sprzęt do swojej dyspozycji.	tak
Komentarz:	To my nastwiamy urządzenia dla gości, gdy mają potrzebę skorzystać z pralki.
9. Regularnie monitoruję instalację wodną (i ew. przecieki). Jak często? Komentarz:	Każdego 1 dnia miesiąca porównuję dane z licznika głównego wody i 7 liczników wewnętrznych.
10. Zastosowałem/am odpowiedni do warunków system zagospodarowania ścieków, który jest na bieżąco monitorowany i konserwowany. Rodzaj systemu zagospodarowania ścieków w Twoim miejscu: Komentarz:	Nowoczesna oczyszczalnia biologiczna. Kingspan Biodisc: https://www.kingspan.com/pl/pl/produkty/woda-i-scieki/przydomowe-oczyszczalnie-sciekow/oczyszczalnia-przydomowa-biodisc/

11. Zainstalowałem/am osobny wodomierz w punktach zwiększonej konsumpcji wody.

tak

W ten sposób można monitorować zużycie wody w miejscach zwiększonej konsumpcji (np. przy basenie) i zareagować na czas, gdy przekracza założone limity.

Wskaż gdzie:

Mamy 7 liczników wody, oddzielnie dla ogrodu, stajni, każdego budynku, sauny i zewnętrznego WC.

Komentarz:

12. Zachęcam Gości do oszczędzania wody.

tak

W jaki sposób?

Trochę w wymuszony sposób, przez zastosowanie pryszniców, perlatorów, kontrolę ciśnienia wody, odpowiednie stelaże WC. Raczej niewiele więcej da się zrobić. Bardzo zwracamy uwagę na edukowanie o retencji wody, przechwytywaniu deszczówki.

Komentarz:

13. Świadomie zrezygnowałem/am z basenu i balii.

tak

Ile masz basenów?

Jaką mają pojemność (m³)?

Ile masz balii?

Jaką mają pojemność (m³)?

Komentarz:

W pobliżu mamy wiele jezior i to one są magnesem.

14. Jeśli jest staw kąpielowy lub basen ekologiczny, spełnia wszystkie normy higieniczne gwarantujące Gościom bezpieczną kąpiel.

nie dotyczy (nie mam stawu kąpielowego ani basenu ekologicznego)

Filtracja powinna opierać się na odpowiednim doborze roślinności, naturalnych filtrów biologicznych i filtrów mechanicznych, zaś raz na sezon (lub w zależności od potrzeb) do wody powinny zostać dodane odpowiednie preparaty biologiczne zapewniające właściwą florę bakteryjną w zbiorniku.

Stosowane rozwiązania w ww. zakresie:

Komentarz:

15. Korzystam ze studni głębinowej.

tak

Jeśli woda ze studni jest wykorzystywana do celów spożywczych, powinna być stosownie uzdatniana, a jej jakość jest badana pod kątem przydatności do spożycia minimum raz w roku lub za każdym razem, gdy zauważalne są zmiany jej właściwości (np. kolor, mętność, zapach itd.).

Komentarz:

Mamy studnię głębinową, ale wykorzystujemy ją w ostateczności do utrzymywania choć małej ilości wody na dnie oczka wodnego w okresie suszy, aby ratować płazy, larwy ważek itp. Korzystanie ze studni obniża tylko lustro wody i nie powinno być stosowane.

16. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie zarządzania zasobami wodnymi.

tak

Przykłady:

Mamy skomplikowaną instalację podziemną, która przechwytuje całą wodę deszczową i z odwadniania budynku i przepompowuje ją do oczka wodnego. Mamy też beczki na deszczówkę i oddzielny zlew w kuchni tylko do mycia warzyw bez chemii. Woda jest odprowadzana do oczka wodnego w sadzie.

Komentarz:

KATEGORIA 4 – racjonalna gospodarka energią elektryczną i grzewczą

1. Wykorzystuję odnawialne źródła energii.

tak

Komentarz:

a) panele fotowoltaiczne

tak

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii elektrycznej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

95

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

95

Komentarz:

Dotyczy to grzania wody, nie używamy energii elektrycznej do ogrzewania budynku zimą.

b) panele solarne (energia grzewcza)

nie

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

Komentarz:

c) pompa ciepła

nie

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

Komentarz:

Planujemy montaż za 3 lata.

d) turbina wiatrowa

nie

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii elektrycznej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

Komentarz:

e) kocioł na biomasę

tak

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

Komentarz:

Pellet, dotyczy ogrzewania połowy budynku głównego zimą. Pozostałe budynki i pomieszczenia nie są ogrzewane zimą (woda jest spuszczana, budynki zabezpieczone).

e) **system pasywnej wentylacji**

nie

Jaki to procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej w Twoim obiekcie (szacunkowo)?

Komentarz:

2. **Nie ogrzewam mojego miejsca węglem.**

tak - nie ogrzewam węglem

Komentarz:

3. **Jeśli ogrzewam moje miejsce drewnem, pochodzi ono z legalnych źródeł.**

tak

Drewno kupione na opał powinno pochodzić ze sprawdzonych, legalnych źródeł, prowadzących zrównoważoną gospodarkę zasobami leśnymi. Wynoszenie drewna z lasu jest eksploatacją środowiska utrzymującego równowagę biologiczną w Twojej okolicy.

Komentarz:

4. **Woda ogrzewana jest energią z odnawialnych źródeł.**

tak

Jaki procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii do grzania wody pochodzi z OZE (odnawialnych źródeł energii)?

Źródło ogrzewania wody:

Panele fotowoltaiczne.

Komentarz:

5. **Sauna ogrzewana jest czystą energią odnawialną.**

tak

Co to znaczy: czystą energią? To np. wtedy, gdy sauna jest ogrzewana elektrycznie, a prąd do jej ogrzania masz z fotowoltaiki, a nie od dystrybutora, który wytwarza go, spalając węgiel.

Jaki procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii do grzania sauny pochodzi z OZE (odnawialnych źródeł energii)?

95 %

Komentarz:

Panele fotowoltaiczne.

6. **Jeśli w moim obiekcie jest basen lub balia, to są one ogrzewane czystą energią odnawialną.**

nie dotyczy - nie mam basenu ani balii

Źródło ogrzewania wody:

Jaki procent zapotrzebowania na miesięczne zużycie energii grzewczej do grzania wody w basenie lub/i balii pochodzi z OZE (odnawialnych źródeł energii)?

Komentarz:

7. **Zastąpiłem/am świetlóówki i tradycyjne żarówki żarowe żarówkami LED.**

tak

Jaki to procent oświetlenia na terenie całego miejsca?

100 %

Komentarz:

8. Zainstalowałem/am oświetlenie z czujnikiem ruchu.

tak

Gdzie?

Główny hall, korytarze

Komentarz:

9. Zewnętrzne oświetlenie zostało zredukowane do niezbędnego (oraz wyposażone w czujniki ruchu).

tak

Redukcja oświetlenia do niezbędnego oznacza m.in., że pomaga ono dotrzeć bezpiecznie z punktu A do punktu B. Idealnie, jeśli będzie ono działać w oparciu o czujnik ruchu i dzięki energii odnawialnej. Biorąc pod uwagę cel certyfikacji, oświetlenie dekoracyjne nie jest oświetleniem niezbędnym.

Komentarz:

Właściwie nie mamy oświetlenia zewnętrznego. Po zmierzchu jest całkiem ciemno i pokazujemy gościom to nowe dla nich doświadczenie :)

10. Nie zostawiam urządzeń w trybie czuwania (ang. stand-by).

tak – na ogół nie zostawiam

Komentarz:

11. Jeśli używam baterii, to są to akumulatory, które można naładować i użyć ponownie.

tak

Komentarz:

12. Regularnie monitoruję i analizuję zużycie energii.

tak

Przeprowadzany jest przynajmniej coroczny przegląd urządzeń i instalacji.

Jak często?

Co najmniej raz w miesiącu. Zainstalowałem złożony system analizy energii z ok. 10 liczników energii, licznika głównego i inwerterów fotowoltaicznych.

Komentarz:

13. Regularnie sprawdzam urządzenia i instalacje elektryczne, grzewcze i wentylacyjne.

tak

Przeprowadzany jest przynajmniej coroczny przegląd urządzeń i instalacji.

Jak często?

W zależności od urządzenia. Te stanowiące zagrożenie są ciągle poddawane kontroli.

Komentarz:

14. Reguluję optymalne zużycie energii np. z wykorzystaniem urządzeń typu SMART (umożliwiające np. ustawienie maksymalnej wysokości temperatury w każdym pomieszczeniu).

nie

Stosowane rozwiązania:

Komentarz:

15. Klasa energetyczna Twoich urządzeń (ze starym oznakowaniem)

Nowe oznakowanie klas energetycznych wprowadzono od III 2021 r.

lodówka: A++
pralka: A+++
piekarnik: A+
telewizor: mam urządzenie z nowym oznakowaniem
zmywarka: mam urządzenie z nowym oznakowaniem
kuchenka (indukcyjna lub elektryczna): moje urządzenie nie ma wskazanej klasy energetycznej
inne urządzenia: nie używam

Komentarz:

16. Klasa energetyczna Twoich urządzeń (z nowym oznakowaniem):

lodówka: mam, ale ze starą etykietą energetyczną
pralka: mam, ale ze starą etykietą energetyczną
piekarnik: mam, ale ze starą etykietą energetyczną
telewizor: F
zmywarka: D
kuchenka (indukcyjna lub elektryczna): mam, ale ze starą etykietą energetyczną
inne urządzenia: nie używam

Komentarz:

17. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie zarządzania energią elektryczną i grzewczą – np. solarne dachówki, maty na podczerwień, perowskity itp.

nie

Przykłady:

Komentarz:

KATEGORIA 5 – racjonalna gospodarka chemią i środkami czystości

1. Oferuję Gościom kosmetyki, w których znajduje się:

a) tak – znajduje się w nich przynajmniej 90% składników naturalnych lub pochodzenia naturalnego bezpiecznych dla zdrowia i środowiska, opakowania są biodegradowalne lub podlegają recyklingowi, i nie były testowane na zwierzętach

Używane produkty:

Prawie wyłącznie YOPE.

Komentarz:

2. Kosmetyki dla Gości są dostępne w dużych opakowaniach, najlepiej wielokrotnego użytku (np. w dozownikach).

tak

Staraj się nie proponować Gościom kosmetyków w mini-opakowaniach – to dodatkowa produkcja odpadów. Wyjątkiem mogą być naturalne, małe mydélka bez opakowań (lub duże mydło pokrojone na małe części). Pozostałe resztki mogą być wykorzystywane w Twoim miejscu np. do prac gospodarskich.

Przykłady produktów w dużych opakowaniach (konkretnie):

Dla gości używamy wyłącznie mydła i stosujemy dozowniki. Ale przy sprzątaniu pomieszczeń i w kuchni używamy innych produktów i również kupujemy w opakowaniach zbiorczych (płyn do mycia naczyń, płyny do podłóg itp.).

Komentarz:

3. **Ograniczam środki chemiczne do minimum, zastępując je tzw. „alternatywnymi środkami czystości” – bezpiecznymi dla zdrowia i środowiska.** tak

Dotyczy to nie tylko kosmetyków czy podstawowych środków czystości, ale także takich produktów jak tabletki do zmywarki czy proszek do prania. Wyjątek stanowią sytuacje, gdy użycie chloru lub innych środków do dezynfekcji jest wymogiem sanitarnym.

Przykłady:

Np. stosując ocet czy kwas cytrynowy.

Komentarz:

4. **W miarę możliwości robię zakupy w miejscach, gdzie można nabyć produkt na wagę, skorzystać z własnego opakowania (ponownego użytku) lub kupić produkt w oszczędnym opakowaniu.** tak

Dotyczy to zarówno kosmetyków, jak i środków czystości.

Przykłady:

Tak, ale to dotyczy zakupów spożywczych, były już takie pytania wcześniej. Jeśli chodzi o chemię gospodarczą, to w naszej okolicy nie ma takiej możliwości.

Komentarz:

5. **Nie używam toalet chemicznych – co najwyżej toalety kompostowej.** tak – nie używam

Jeśli miejsce nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej (np. domki w koronach drzew), stosuje się toalety kompostowe.

Komentarz:

6. **Używam ekologicznego papieru toaletowego – z makulatury, niebarwionego i niechlorowanego.** tak

Komentarz:

7. **Używam ręczników materiałowych zamiast jednorazowych ręczników papierowych.** tak

Komentarz:

Tak, ale również papierowych, w niektórych sytuacjach trudno je zastąpić. Wykorzystane papierowe są wykorzystywane później np. jako rozpałka w kominku.

8. **Używam przede wszystkim takich narzędzi do utrzymywania czystości, które mogą być długo eksploatowane lub są wykonane z materiałów nadających się do recyklingu/są biodegradowalne.** tak

Na przykład myjek konopnych lub gąbek z celulozy zamiast standardowych gąbek do mycia naczyń.

Przykłady:

Gąbki celulozowe.

Komentarz:

9. **Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie chemii i środków czystości.** nie

Przykłady:

Komentarz:

KATEGORIA 6 – przyjazne środowisku budownictwo

1. **W miarę możliwości wykorzystałem/am istniejące już zabudowania i je ewentualnie zmodernizowałem/am, z zachowaniem zasad polityki prośrodowiskowej – zamiast budowania kolejnego, całkowicie nowego budynku.** tak

Wyjątkiem może być sytuacja, gdy nowy budynek jest budynkiem niskoenergetycznym, pasywnym, zeroenergetycznym lub plusenergetycznym (tzw. heliotropem).

Komentarz:

Od wielu lat remontujemy stopniowo stare pruskie gospodarstwo, wbrew powszechnej opinii okolicznych mieszkańców: "zburzyć i zbudować od nowa".

2. **Projekt mojego budynku harmonijnie wpisuje się w krajobraz.** tak

Budynek proekologiczny szanuje miejscową przestrzeń, umiejętnie się w nią wpisując, zamiast przytłaczać i dominować wyglądem, który zaburza krajobraz i narusza spójność tradycyjnej lokalnej architektury. Stosowane są kolory i materiały dopasowane do otoczenia (również w przypadku oznakowania, np. szyldu). Dobrze widziana jest zgodność lub przynajmniej nawiązanie do regionalnej specyfiki architektonicznej (np. architektura sudecka, mazurska).

Innymi słowy – jeśli Twoje miejsce stoi w lesie/na polanie/na tle gór itp., i odcina się na tle krajobrazu np. jaskrawą fasadą, jest ogrodzone parawanem betonowego płotu lub otacza go tuiowy szpaler – to nie spełnia tego kryterium. Pożądanym wzorem może być np. architektura skandynawska, domy z fasadą z opalanego drewna – będące jedynie elementem krajobrazu, a nie jego pierwszym i głównym planem.

Komentarz:

Mimo, że nie jesteśmy wpisani do rejestru zabytków, pieczołowicie odtwarzamy tradycyjny styl i wygląd gospodarstwa. Np. sprowadzamy dachówki z manufaktur w Holandii.

3. **Wykorzystałem/am materiały budowlane przyjazne środowisku (drewno, glina, kamień itp.).** tak

Preferowane są materiały naturalnego pochodzenia, przyjazne dla środowiska, lokalne, nadające się do recyklingu – szczególnie w przypadku nowo budowanych miejsc.

Wykorzystane materiały:

Komentarz:

Drewno, kamień, glina - to nasze główne materiały budowlane.

4. **Wykorzystałem/am materiały budowlane pozyskane lokalnie, z odzysku lub/i ze zrównoważonych źródeł.** tak

Wykorzystane materiały:

Korzystamy prawie wyłącznie z materiałów z odzysku, np. cegły z rozbieranych w okolicy ruin budowli, to samo dotyczy belek stropowych i innych elementów konstrukcyjnych. Nowe drewno zamawiamy w pobliskim tartaku, sami sezonujemy i obrabiamy.

Komentarz:

5. **Unikałem/am stosowania sztucznych materiałów, jeśli nie było to niezbędne.**

tak

Na przykład sidingu z PVC.

Komentarz:

6. **Mój budynek posiada stosowne świadectwo energetyczne potwierdzające mniejsze zapotrzebowanie na energię grzewczą:**

nie – żaden z powyższych. Nie posiadam świadectwa energetycznego i prawdopodobnie mam budynek o standardowej izolacji cieplnej (mniej lub bardziej energochłonny)

Budynki plusenergetyczne (heliotropy) - obiekty mieszkalne, które nie tylko są samowystarczalne, ale produkują dodatkowo nadwyżkę energii elektrycznej.

Budynek zeroenergetyczny charakteryzuje przede wszystkim zerowa lub bardzo niska ilość potrzebnej energii, która pozyskiwana jest z w bardzo wysokim stopniu z OZE (odnawialnych źródeł energii).

Roczne zapotrzebowanie budynku pasywnego na energię grzewczą nie przekracza 15 kWh/m².

Roczne zapotrzebowanie budynku niskoenergetycznego na energię grzewczą nie przekracza 30 kWh/m².

Roczne zapotrzebowanie budynku energooszczędnego na energię grzewczą nie przekracza 60 kWh/m².

Porównanie do standardowego, jednorodzinnego budynku mieszkalnego - 120 kWh/(m²/rok).

Zapotrzebowanie na energię – kWh (m²/rok):

Komentarz:

Nie mamy świadectwa energetycznego, to stare gospodarstwo i mamy ograniczone możliwości jego izolacji, ale co roku poprawiamy ją i zmniejszamy straty ciepła.

7. **Zastosowałem/am wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła zamiast grawitacyjnej.**

nie

Komentarz:

8. **Zastosowałem/am różne metody ocieplenia poprawiające właściwości termoizolacyjne budynku.**

tak

Zastosowane rozwiązania:

Izolacja strychów, dachów przy okazji remontu i wymiany dachówek, wielu ścian, nowe drzwi i okna mają trójwastwowe pakiety szybowe.

Komentarz:

9. **Projekt okien pozwala oszczędzać energię elektryczną niezbędną do oświetlenia pomieszczeń.**

nie

Czyli okna są zaprojektowane tak, by w pomieszczeniach było maksymalnie widno przez jak najdłuższą część dnia.

Komentarz:

Nie mamy możliwości zmiany położenia i rozmiaru okien. Odtwarzamy gospodarstwo wg pierwotnych założeń.

10. Przynajmniej 75% okien jest wydajnych energetycznie i spełnia aktualne wymogi w zakresie wydajności energetycznej.

nie

Jaki procent Twoich okien stanowią okna wydajne energetycznie?

Współczynnik przenikania ciepła dla Twoich okien (Uw):

Komentarz:

Jeszcze nie, ale jesteśmy na etapie zlecenia wymiany pozostałych okien i za rok osiągniemy ten cel.

11. Zastosowałem/am naturalne metody regulacji temperatury i nie mam klimatyzacji.

tak – nie mam klimatyzacji

Na przykład gruntowy wymiennik ciepła, rolety, projekt budynku wspierający naturalną regulację termiczną.

Zastosowane rozwiązania:

Stare, grube mury zapewniają najlepszą, naturalną klimatyzację.

Komentarz:

12. Moje miejsce ma zielony dach.

nie

Zielony dach zwiększa izolację termiczną oraz powierzchnię biologicznie czynną, wspierając korzystne procesy przyrodnicze w otoczeniu.

Jaki rodzaj zielonego dachu posiadasz: intensywny czy ekstensywny?

Komentarz:

13. Użyłem/am ekologicznych farb, podkładów, masy szpachlowej i innych materiałów budowlanych o niskiej zawartości lotnych związków organicznych.

nie wszędzie

Przykłady:

Komentarz:

Używamy np. w niektórych miejscach farb wapiennych.

14. Zastosowałem/am rozwiązania do utwardzenia powierzchni inne niż asfalt i tradycyjna kostka brukowa.

tak

Wskazane jest, aby jak największa powierzchnia terenu mogła swobodnie przepuszczać wodę opadową do gruntu i jednocześnie ułatwiać jej odparowanie, umożliwiając zachowanie naturalnych właściwości podłoża. Jeśli utwardzenia wymagają wybrane fragmenty terenu (np. podjazd), stosowany jest np. tłuczeń lub ekologiczna kostka brukowa.

Zastosowane rozwiązania:

Większość w ogóle nie jest w żaden sposób utwardzona. Część ścieżek i parking są wysypane małymi kamyczkami z pobliskiej kopalni.

Komentarz:

15. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie budownictwa.

tak

Przykłady:

Przede wszystkim w trakcie prac remontowo-budowlanych staramy się myśleć o cyrkulacji powietrza, oddychaniu budynków, jego naturalnej klimatyzacji. Nie jest sztuką wyłożyć wszystko styropianem.

Komentarz:

KATEGORIA 7 – wyposażenie

- 1. Charakter wnętrza nawiązuje do specyfiki kulturowej lub geograficznej regionu, w którym miejsce jest zlokalizowane.**

tak

Przykłady:

<https://mazurskifolwark.pl/apartamenty/>

Komentarz:

- 2. Elementy wyposażenia wnętrza pochodzą głównie z drugiej ręki lub z materiałów z odzysku albo powstały w procesie upcyclingu.**

tak

Upcycling – wykorzystywanie starych materiałów i przedmiotów w taki sposób, aby nadać im nową funkcję i wytworzyć produkty wyższej jakości niż wykorzystywane do ich produkcji materiały/półprodukty.

Jaki to procent całego wyposażenia?

70 %

Przykłady:

Część wyposażenia jest oryginalna i pochodzi z czasów pruskich. Dużo mebli kupujemy w okolicy, od sąsiadów.

Komentarz:

- 3. Wyposażenie wnętrza zostało dobrane harmonijnie (nawet jeśli pochodzi z odzysku) i przedstawia spójny styl; jego elementy są w większości wykonane z naturalnych materiałów; nie dominują w nim plastikowe elementy wyposażenia wnętrza pochodzące z produkcji masowej.**

tak

Jaki to procent całego wyposażenia (szacunkowo)?

90 %

Przykłady:

Mamy prawie wyłącznie stare, drewniane meble. Jako dekoracja stare wyposażenie domów, jak maszyny do szycia, krosna, aparaty fotograficzne, walizy itp.

Komentarz:

- 4. Wybrane elementy wyposażenia pochodzą od lokalnych twórców (np. ręcznie tkany chodnik, obraz, rzeźba, haftowany obrus, ceramiczny wazon, stolik itp.).**

tak

Jaki to procent całego wyposażenia (szacunkowo)?

10 %

Przykłady:

Drewniane misy, kubki itp.

Komentarz:

- 5. Wybrane elementy wyposażenia zrobiłem/am sam/a.**

tak

Jaki to procent całego wyposażenia (szacunkowo)?

10 %

Przykłady:

Np. parapety czy półki ze starego odpadowego drewna.

Komentarz:

6. Nie eksponuję na terenie mojego miejsca: trofeów myśliwskich, skór i futer wieszanych na ścianach, służących jako dywaniki, maty na krzesła itp.

tak – nie eksponuję

Komentarz:

Jestem przewodniczącym rady nadzorczej fundacji Niech Żyją! zajmującej się ograniczaniem i kontrolą społeczną łowiectwa

7. Udostępniam torby materiałowe lub kosze na zakupy dla Gości.

tak

Goście są zachęcani do korzystania z toreb np. przy planowanych zakupach lub wycieczkach, dzięki czemu mogą uniknąć plastikowych jednorazówek. Idealnie, jeśli liczba dostępnych toreb odpowiada maksymalnej liczbie Gości na pomieszczenie/budynek. Minimalna liczba to przynajmniej jedna torba na pokój apartament/jednostkę sypialną.

Liczba dostępnych toreb/max. liczba osób:

20

Gdzie są one dostępne?

Główna jadalnia, salon.

Komentarz:

8. Udostępniam pojemniki na żywność wielokrotnego użytku do dyspozycji Gości.

tak

Goście są zachęcani do zabierania pojemników na wycieczki, aby mogli do nich chować np. niedojedzony posiłek, kupione po drodze czereśnie lub skórki po zjedzonych bananach. To działanie to nie tylko redukcja potencjalnych odpadów, ale również element edukacji ekologicznej Gości. Liczba dostępnych pojemników powinna odpowiadać maksymalnej liczbie Gości na pomieszczenie/budynek.

Liczba dostępnych pojemników/max. liczba osób:

Nie tyle pojemniki, ile zachęcamy gości do zabrania niezjedzonych posiłków do swoich apartamentów, na talerzach lub korzystając z naczyń będących na wyposażeniu.

Gdzie są one dostępne?

Jadalnia, apartamenty.

Komentarz:

9. Udostępniam butelki na wodę wielokrotnego użytku do dyspozycji Gości.

nie

Goście są zachęcani do zabierania butelek z kranówką na wycieczki, aby nie musieli kupować wody w plastikowych butelkach. Liczba dostępnych butelek powinna odpowiadać maksymalnej liczbie Gości na pomieszczenie/budynek.

Liczba dostępnych butelek/max. liczba osób:

Gdzie są one dostępne?

Komentarz:

10. Udostępniam Gościom kosz piknikowy z naczyniami i sztućcami wielorazowego użytku.

nie

To bardzo atrakcyjny „umilacz” pobytu dla Gości, którzy w ten sposób nie będą mieli pokusy, żeby kupić zestaw jednorazowych plastików na plenerowy wypad.

Gdzie jest dostępny?

Komentarz:

11. Udostępniam Gościom przyjazne środowisku środki czystości (np. płyn do naczyń, tabletki do zmywarki, proszek do prania).

tak

Dzięki temu istnieje większa pewność, że na terenie miejsca będzie się używać środków neutralnych dla środowiska.

Jakie środki eko udostępniasz?

YOPE

Gdzie są one dostępne?

Apartamenty

Komentarz:

12. Zbędne elementy wyposażenia przekazuję tam, gdzie mogą być przydatne.

tak

Chodzi o to, by nie wyrzucać wciąż dobrych sprzętów (lub ich części) i starać się utrzymać je jak najdłużej w obiegu, zamiast zasilać wysypiska śmieci.

Podaj przykłady takich działań i napisz, gdzie oddajesz zbędne przedmioty/części:

Wszystkie zbędne wyposażenie jest rozdawane w okolicy, sąsiadom.

Komentarz:

13. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie wyposażenia mojego miejsca.

tak

Przykłady:

Całe nasze gospodarstwo jest prowadzone z myślą o ekologii. Nie wyrzucamy żadnych przedmiotów, wszystko znajduje jakieś zastosowanie lub jest oddawane innym. Kuchnię prowadzimy w taki sposób, aby było jak najmniej odpadów, a te które powstają są zjadane przez kury. Niewykorzystaną żywność mrozimy (w piwnicy, aby zużyć najmniej energii) i wykorzystujemy zimą. Dbamy, aby żadna żywność nie uległa zepsuciu.

Komentarz:

KATEGORIA 8 – działania organizacyjno-promocyjne

1. Stawiam na promocję online (strona www, portale społecznościowe itp.).

tak

Komentarz:

Nie drukujemy żadnych ulotek czy broszur. Operamy się głównie na marketingu szeptanym, goście opowiadają o nas znajomym i tak rośnie baza odwiedzających nas osób.

2. Prowadzę dokumentację miejsca głównie w formie elektronicznej (unikam dużej ilości wydruków).

tak

Komentarz:

Nic nie drukujemy, poza tym co obowiązkowe.

3. Jeśli coś drukuję, to używam papieru recyklingowego.

tak

Na przykład dokumentacja biurowa, menu, regulamin, wizytówki.

Przykłady:

Głównie korespondencja z urzędami, które jej wymagają (np. ARiMR).

Komentarz:

4. Jeśli coś drukuję, to stosuję bardziej przyjazne środowisku metody druku.

tak

Na przykład wydruk dwustronny, zmiana nasycenia koloru czarnego ze 100% na 80%.

Komentarz:

Druk laserowy dwustronny na papierze makulaturowym.

5. Prezentuję rzetelne i aktualne informacje o mojej działalności i ekostaraniach.

tak

Aktualizuj na bieżąco informacje o miejscu na stronie internetowej oraz w używanych mediach, unikaj też zw. greenwashingu – przedstawiaj wyłącznie faktycznie działania i ich skalę. Używaj terminów związanych z działaniami na rzecz ochrony środowiska konsekwentnie i ze zrozumieniem (np. odróżniaj certyfikowane produkty ekologiczne od produktów naturalnych, wyprodukowanych bez chemii, ale nie posiadających ekocertyfikacji).

Unikaj również używania niejasnych określeń – jeśli coś jest „ekologiczne”, wyjaśnij, w jaki sposób dany produkt lub działanie poprawia stan środowiska lub zmniejsza nań negatywny wpływ.

Przykłady komunikatów (linki):

Nasza działalność jest ściśle związana z prowadzoną fundacją (<https://psubraty.pl/>). Sami zajmujemy się zwalczaniem greenwashingu.

Komentarz:

6. Udostępniam regulamin użytkowania miejsca, który uwzględnia zasady proekologiczne i kulturowe oraz konsekwentnie egzekwuję te zasady.

tak

Link do regulaminu:

<https://mazurskifolwark.pl/regulamin/>

Komentarz:

Cisza nocna jest głównie dla zwierząt, nie dla ludzi!

7. Stosuję uczciwe działania promocyjne w zakresie ochrony środowiska – np. używam zdjęć prezentujących moją ofertę.

tak

Grafiki i zdjęcia użyte do promocji powinny przedstawiać rzeczywiste elementy obiecywane w ofercie, a wszystkie deklaracje zgodności ze zrównoważonym rozwojem są dokonywane na podstawie czynów dokonanych, nie zaś dopiero planowanych. Wklej link do przykładowego komunikatu spełniającego ww. warunki lub opisz, w jaki sposób spełniasz to kryterium.

Przykłady:

<https://www.facebook.com/mazurskifolwark/posts/pfbid0cheuztHF51YxErzovru5zLgmKTJT6jL3MTZpwymwa4uQswgfpTVFvTc4urbpLMNZI>
<https://www.facebook.com/mazurskifolwark/posts/pfbid0eeMmcoXZJwHtbAj4wCdmnPF16fBRq4J44TAMU1my73qmUKkntpcNyDnWS76VQtcUI>

Komentarz:

8. Komunikuję swoje zaangażowanie w ochronę środowiska i promocję odpowiedzialnego podróżowania.	tak
W jaki sposób? Komentarz:	Gościom opowiadamy o działalności fundacji Psubraty na terenie Mazurskiego Folwarku. Mamy wyłożone też nasze publikacje i często dyskutujemy o nich z gośćmi, np. w temacie retencji wody czy zakazu polowań na ptaki.
9. Udzielam Gościom kompletnych informacji o panujących zasadach, m.in. odnośnie do sortowania śmieci (np. na początku przyjazdu).	tak
Wskaż, jak Goście mogą pomóc Ci w zmniejszaniu negatywnego wpływu na środowisko. Zadbaj, by informacje o wymaganiach proekologicznych wobec nich były jasno sformułowane i zostały im przekazane. Poinformuj ich, gdzie i jak sortowane są śmieci, gdzie mogą znaleźć bawełnianą torbę na zakupy i pojemniki na żywność do pożyczania na wycieczki. W jaki sposób? Komentarz:	Wszystkich gości na samym początku oprowadzamy po całym gospodarstwie, wówczas przekazujemy te informacje.
10. Posiadam certyfikat ekologiczny.	nie
Aktualne certyfikaty: Komentarz:	
11. Wspieram odpowiedzialne przedsięwzięcia lokalne.	tak
Zbierz adresy przyjaznych środowisku placówek gastronomicznych, kawiarni dających zniżki za zakup kawy do własnego kubka, etycznych atrakcji turystycznych i miejsc noclegowych, sklepów, w których można nabyć wiele produktów na wagę oraz sprzedających lokalne rękodzieło itp. To nie tylko wsparcie miejsc z filozofią podobną Twojej i promowanie idei rozwoju zrównoważonego, ale także bezcenne wskazówki dla Twoich Gości. Przykłady: Komentarz:	Wspieramy tylko i wyłącznie miejsca z kuchnią wegetariańską / wegańską. Czyli przede wszystkim https://www.wrobelnadrzeka.pl/ i https://www.facebook.com/biegacywilk/?locale=pl_PL
12. Promuję etyczne atrakcje odwiedzanego regionu. Nie promuję takich aktywności jak myślistwo, jazda quadami lub motocyklami po lesie, offroad, delfinaria, papugarnie itp.	tak
Komentarz:	Zajmujemy się wręcz walką z myślistwem, quadami, ośrodkami hodowli zwierząt itd.
13. Jeśli oferuję gadzety, to tylko praktyczne i najlepiej eko – z materiałów z odzysku, rodzimego pochodzenia, do ponownego wykorzystania, niepakowane w plastik itp.	tak

Przykłady:

Mamy wdrożony Rolniczy Handel Detaliczny, sprzedajemy własne przetwory oparte o sad i ogród. Opakowane w szkło i materiały z odzysku. Sprzedajemy również miód i wyroby z drewna.

Komentarz:

14. Regularnie zbieram opinie i oceny od odwiedzających moje miejsce oraz ulepszam swoją działalność na podstawie zasadnych uwag.

tak

W jaki sposób?

Osobiście pod koniec wyjazdu, mailem, oceny Google. Niewiele osób zostawia oceny na Slowhop. Mamy listę sugestii gości i po każdym sezonie coś zmieniamy i poprawiamy.

Komentarz:

15. Promuję ideę turystyki regeneratywnej.

nie

Idea turystyki regeneratywnej zakłada – w przeciwieństwie do dotychczasowych haseł turystyki zrównoważonej typu „leave no trace” – że turysta nie tylko nie będzie pozostawiać odwiedzanego miejsca bez śladu swojej bytności, ale wręcz pozostawi je w lepszym stanie, niż je zastał. Takie podejście, wywołane m.in. skalą postępujących zniszczeń w środowisku, zakłada aktywne, konkretne i wymierne działania na rzecz ochrony przyrody.

W jaki sposób?

Komentarz:

Do tej pory nie słyszałem o tym pojęciu, ale zainteresujemy się tym.

16. Notuję swoje osiągnięcia (w tym postęp) w kierunku działań bardziej przyjaznych środowisku.

tak

Spersonalizowane statystyki pokazujące Twoje postępy w ekostaranianach to szansa na o wiele lepsze zrozumienie przez Gości omawianego problemu. Pamiętaj o rzetelności prowadzonych obserwacji – stosując zbyt duże uproszczenia lub skróty możesz wyjść zbyt „hurraoptymistycznie” i stracić wiarygodność przekazu.

Przykłady komunikatów z wykorzystaniem takich obserwacji:

Komentarz:

Notuję w arkuszach Excel mnóstwo parametrów związanych ze zużyciem prądu, wody, pelletu i materiałów budowlanych. Cały czas monitorujemy je, aby nie marnować zasobów. Ale tymi wynikami nie dzielimy się ze światem.

17. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie zarządzania miejscem i jego promocji.

nie

Przykłady:

Komentarz:

KATEGORIA 9 – ogród i tereny zielone

1. Unikam nadmiernej zabudowy terenu: teren biologicznie czynny na mojej działce zajmuje przynajmniej 40 % (lub więcej, jeśli wymagają tego przepisy). Jest to ważne m.in. ze względu na ochronę terenu biologicznie czynnego, ale także ochronę krajobrazu i jego walorów estetycznych. <u>Teren biologicznie czynny</u> to teren, na którym rosną rośliny: drzewa, krzewy, trawy, kwiaty – pozostający w takim stanie, że wody opadowe i roztopowe mogą z niego swobodnie wsiąkać do gruntu. Taką powierzchnię stanowią np. trawnik, rabaty, ale też stawy i oczka wodne, jak i pokryte roślinnością dachy (częściowo).	tak
Minimalny obszar terenu biologicznie czynnego dla Twojej działki/działek (%): Obecny obszar biologicznie czynny dla Twojej działki - szacunkowo (%): Komentarz:	25 95
2. Uprawiam ogród zgodnie z zasadami permakultury. Może też być np. metodą „Back to Eden” lub <u>rewilding</u>. Komentarz:	tak
3. Moje tereny zielone składają się głównie z rodzimych gatunków roślin. Przykłady (konkretne gatunki): Komentarz:	tak stare odmiany jabłoni, grusze, różne śliwy, agrest, maliny, dęby, wierzy, jesiony, graby, bez czarny i wiele innych
4. Stosuję mikroretencję (oczko wodne, zielony dach, ogród deszczowy, i in.) i różne rozwiązania zwiększające retencję krajobrazową. Dzięki temu <u>woda wolniej odpływa</u> do naturalnych cieków i zbiorników wodnych lub systemów kanalizacji, co pozwala m.in. zmniejszyć lub zapobiegać negatywnym skutkom suszy. Przykłady: Komentarz:	tak Oczko wodne zasilane (wkopana instalacja) deszczówką i odwodnieniem budynku. Stosujemy też beczki na deszczówkę do podlewania roślin. Do podlewania szklarni stosujemy nawadnianie kropelkowe.
5. Zbieram deszczówkę. W jaki sposób? Jaka jest pojemność zbiornika (l)? Komentarz:	tak Zbiornik podziemny gromadzący deszczówkę z pompą (do oczka wodnego). Stosujemy też beczki na deszczówkę. 50000 To pojemność oczka wodnego. W beczkach możemy zgromadzić ok. 1000 l.
6. Posiadam system nawadniania dla upraw i roślin ogrodowych. Komentarz:	tak Nawadnianie kropelkowe

7. Tam, gdzie to możliwe, zabezpieczam rośliny/glebę np. korą.

tak

Jest to przeciwdziałanie suszy latem, a na zimę stanowi naturalną okrywą systemu korzeniowego, źródło próchnicy i niezbędnych składników mineralnych, a dla ptaków darmowy „karmnik” (dużo owadów) w czasie niedostatku pokarmu.

Gdzie stosujesz takie zabezpieczenia?

Ogród i szklarnia

Komentarz:

8. Nie podlewam trawników wodą z wodociągu.

nie – podlewam

Zamiast wody wodociągowej korzystaj z deszczówki (ew. wody ze studni) i postaw na retencję krajobrazową.

Skąd czerpiesz wodę do podlewania trawników?

Komentarz:

Nie jest możliwe używanie samej deszczówki. W tym roku mieliśmy 2 miesiące suszy bez kropli deszczu.

9. Dobrałem/am rośliny odpowiednie do warunków siedliskowych.

tak

Przykłady (konkretne gatunki):

Oczywiście np. przy oczku wodnych nasadzaliśmy rośliny związane z tym środowiskiem, ale w całym gospodarstwie przyjmujemy raczej zasadę, że to co wyrośnie samodzielnie jest najlepiej przystosowane do warunków siedliskowych, a nie decydujemy o tym my - ludzie. Trzeba tylko cierpliwości. Większość naszych roślin wieloletnich jest znacznie starsza niż nasza obecność w gospodarstwie, w tym prawie 200-letnie drzewa i 80-letni sad.

Komentarz:

10. Stosuję rozwiązania ogrodnicze i aranżacje pozwalające na całoroczny kontakt z zielenią oraz korzystanie z przydomowych upraw bez użycia chemii.

nie

Np. walipini.

Przykłady:

Komentarz:

11. Jeśli na terenie mojego miejsca wyznaczone jest miejsce dla dzieci, jego budowa oraz wyposażenie składa się przede wszystkim z naturalnych materiałów (np. kuchnia błotna itp.).

tak

Przykłady aranżacji dla dzieci wykonanych w większości z materiałów naturalnych/biodegradowalnych:

Elementy/konstrukcje plastikowe:

Komentarz:

Plac zabaw dla dzieci jest głównie z drewna.

Część elementów jest plastikowa, np. siedzisko huśtawki.

12. Jeśli to możliwe, wyznaczone jest odpowiednio przygotowane stanowisko do rozpalania ogniska lub grilla.

tak

Dzięki wyznaczonemu stanowisku na ognisko lub grilla Goście będą mieli mniejszą pokusę, by zorganizować ognisko na dziko lub użyć jednorazowego grilla.

Komentarz:

13. Na terenie mojego miejsca używanie grillów jednorazowych jest zabronione, o czym Goście są wcześniej informowani.

nie

W jaki sposób informujesz o tym Gości?

Komentarz:

Nie ma takiej potrzeby. Nigdy nie było przypadku, aby ktoś chciał go użyć. Mamy ognisko i miejsce na grila, z którego mogą skorzystać. Ale wiedzą, że na terenie Mazurskiego Folwarku nie zjadamy zwierząt, co znacznie ogranicza chęć na grilla :)

14. Nie stosuję chemicznych środków ochrony roślin.

tak – nie stosuję

Jakie przyjazne środowisku metody upraw stosujesz?

Komentarz:

Żadnej chemii, prawie bez nawożenia (tylko koński nawóz), minimalizacja zużycia wody, dużo pielenia i miłości :)

15. Stosuję ekologiczne środki odstraszania kleszczy, komarów, mszyc, ślimaków itd.

tak – nie używam ani ekologicznych, ani syntetycznych środków

Jakie środki stosujesz (konkretnie)?

Komentarz:

Na komary stosujemy ptaki, ważki i nietoperze.

16. Nie używam soli i środków chemicznych do odszraniania i odśnieżania.

tak - nie używam

Komentarz:

17. Nie wynoszę z lasu drewna na opał ani chrustu, nie stosuję dzikiej wycinki drzew lub zbioru roślin chronionych.

tak – nie wynoszę i nie stosuję

Nawet stare, połamane gałęzie i zalegające drzewa są niezbędne do prawidłowego obiegu materii i utrzymania odporności biologicznej lasu.

Komentarz:

18. Większą część mojego terenu pozostawiam bez koszenia lub koszę rzadko.

tak

Jaki procent swojego terenu zielonego nie kosisz lub kosisz rzadko?

95 %

Jak często kosisz?

Kosimy wyłącznie chodniki i np. okolice placu zabaw czy ogniska. Tylko miejsca, gdzie przebywają ludzie. Inne miejsca (np. sad) kosimy raz w roku. Na pastwiskach mamy żywe kosiarki: konie i owce.

Komentarz:

19. Jeśli koszę, to niezbyt nisko – tak, żeby wysokość trawy zapobiegała przesuszeniu gleby.

tak

Komentarz:

20. Nie grabię liści lub pozostawiam zgrabione w wyznaczonym miejscu, w którym mogą chować się jeże i inne małe zwierzęta.

tak – nie grabię/zostawiam kupki opadłych liści

Komentarz:

21. Tworzę przestrzeń dla pożytecznych owadów: nie koszę całego terenu i unikam chemii, zostawiam im np. stare pniaki, sadzę rośliny przyjazne zapylaczom, np. pszczołom, motyłom, trzmielom, chrząszczom, muchówkom i in.

tak

Przykłady posadzonych roślin (konkretnie):

Mamy rośliny, które kwitną w różnych momentach roku, tak aby korzystały z nich już wczesne trzmiele i murarki, aż do późnych pszczoł miodnych. To dziesiątki gatunków, ale największym hitem jest nasza 200-letnia lipa, w czasie kwitnienia ściąga dziesiątki tysięcy owadów z całej okolicy.

Komentarz:

22. Zakładam budki lęgowe dla ptaków i/lub zapewniam im spokojne siedlisko do zakładania gniazd na moim terenie.

tak

Liczba założonych budek:

70

Komentarz:

Głównie budki typu A, A1, B i półotwarte dla pliszek, pleszek i kopciuszków. 2x D, trochę eksperymentalnych, dla oknówek, dymówek i jerzyków. Jedna w okolicy dla puszczyka.

23. Zakładam budki lęgowe dla nietoperzy.

tak

Liczba założonych budek:

2

Komentarz:

2x Stratmann. Testowo, bo i tak wolą strychy i piwnice.

24. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie wykorzystania terenów zielonych.

tak

Przykłady:

Pewnie sporo, ale można np. wymienić układanie kamiennych stosów dla zimujących płazów czy domki dla jeży.

Komentarz:

1.	Oferuję dania kuchni regionalnej.	tak
	Przykłady: Komentarz:	Babka ziemniaczana z grzybami leśnymi
2.	Uwzględniam wegetarian i/lub wegan w ofercie żywieniowej.	tak
	Komentarz:	Mamy wyłącznie kuchnię wegetariańską i wegańską.
3.	Przynajmniej 50% dań głównych w moim miejscu to potrawy wegetariańskie.	tak
	Liczba dostępnych dań wegetariańskich (dania główne): Liczba wszystkich dań głównych: Komentarz:	20 20
4.	Prowadzę kuchnię w całości wegetariańską/wegańską.	tak
	Komentarz:	Staramy się z roku na rok żywić coraz bardziej wegańsko, choć goście tego nie zauważają. Nie używamy już w ogóle mleka (tylko owsiane) i śmietany (wegańska Flora). Jajka są wyłącznie od naszych (i sąsiadek) kur. Głównym wegetariańskim produktem są sery podawane na śniadanie.
5.	Nie oferuję dań ani produktów na bazie wołowiny (szczególnie pochodzącej z ferm przemysłowych).	tak – nie oferuję
	Komentarz:	
6.	Zachęcam do wyboru kuchni wegetariańskiej i wegańskiej przez edukację i przykłady.	tak
	Serwuj dania, opowiadaj o ich zaletach zdrowotnych, dziel się przepisami i zachęcaj do urozmaicenia diety potrawami wege w sposób nienachalny (bez filozofii, ale edukacyjnie – w oparciu o sprawdzone fakty).	
	W jaki sposób?	Naszym celem jest pokazanie pysznych i sytych dań bezmięsnych, ale nie opowiadamy o okrucieństwie hodowli zwierząt (o ile goście sami nie zadają pytań). Chcemy przede wszystkim, aby przekonali się, że taka kuchnia nie wiąże się z absolutnie żadnymi wyrzeczeniami.
	Komentarz:	
7.	Kupuję jajka wyłącznie z chowu wolnowybiegowego lub ekologicznego (oznaczenie 1 i 0).	tak
	Komentarz:	Jajka wyłącznie od kur naszych i sąsiadów. Nie kupujemy nigdy w sklepie.

8. Przynajmniej połowa używanych przeze mnie produktów jest pochodzenia krajowego.

tak

W ten sposób wspierasz gospodarkę krajową, ale również znacząco skracasz łańcuch dostaw (i tym samym – ślad węglowy wynikający z transportu produktów).

Jaki procent (szacunkowo)?

90 %

Komentarz:

Spoza Polski są głównie banany, pulpa mango i przyprawy.

9. Serwuję (przynajmniej część dań) z produktów zaliczanych do tzw. zdrowej żywności.

tak

Na przykład z własnych upraw, od sąsiada, wyhodowanych bez użycia tzw. chemii (nawozów sztucznych, pestycydów, herbicydów itp.).

Przykłady:

Posiłki opieramy o nasz ogród i sad + warzywa kupowane lokalnie od sąsiadów. Właściwie wszystkie nasze posiłki obiadowe zaliczają się do zdrowej żywności.

Komentarz:

10. Wykorzystuję produkty lokalne.

tak

Przykłady:

Pomidory i ogórki z własnej szklarni, ogród: cukinia, dynie, zioła. Kwiaty i owce bzu. Sad: jabłka, gruszki, śliwki.

Komentarz:

11. Oferowana przeze mnie kawa i herbata posiadają certyfikację Fair Trade, Rolnictwa ekologicznego UE itd.

tak

Może być też inna certyfikacja poświadczająca odpowiedzialne źródło (namierzalna), a produkt jest w minimalnym opakowaniu i ew. nadającym się do recyklingu.

Jaką kawę oferujesz Gościom? Podaj nazwę.

Fairglobe

Jaką herbatę oferujesz Gościom? Podaj nazwę.

Głównie herbatki owocowo-ziołowe własnej produkcji :)

Komentarz:

12. Nie oferuję Gościom produktów w małych opakowaniach.

tak – nie oferuję

Na przykład mini dżemów, cukru, soli, masła, miodów.

Komentarz:

13. Nie oferuję Gościom plastikowych sztućców ani naczyń – serwuję dania w naczyniach wielokrotnego użytku.

tak – nie oferuję

Komentarz:

14. Unikam wykorzystywania woreczków foliowych, folii aluminiowej lub folii spożywczej.

tak

Jedzenie pakowane jest np. w pojemniki wielorazowego użytku, w miski przykrywane talerzami zamiast zaklejane folią spożywczą itp. Jeśli oferujesz Gościom dania na wynos, np. kanapki na drogę, oferuj je w papierowych opakowaniach lub w pudełku wielorazowego użytku (np. za kaucją).

Komentarz:

15. Zachęcam Gości do picia kranówki i niekupowania wody w plastikowych butelkach.

tak

Pod warunkiem, że kranówka jest zdatna do bezpośredniego picia.

W jaki sposób?

W czasie oprowadzania po gospodarstwie opowiadam o dobrej wodzie kranowej i zachęcam do niekupowania w sklepie. Wodę podajemy też w karafkach do posiłków.

Komentarz:

16. Przygotowuję taką ilość pożywienia, aby uniknąć konieczności jego wyrzucania.

tak

Komentarz:

17. Szukam sposobów, by przeciwdziałać marnowaniu jedzenia.

tak

Proponuj Gościom zabieranie plastikowych pojemników na resztki niedojedzonych posiłków (również w czasie wycieczek), zaangażuj lokalne restauracje we włączenie się w sieć Foodsi, Too Good to Go lub innej apki przeciwdziałającej marnotrawieniu jedzenia; dogadaj się z sąsiadem, jakie resztki jedzeniowe będą odpowiednie dla zwierząt gospodarskich i zbieraj je dla niego itp. Szukaj alternatywnych sposobów na wykorzystanie niespożytego jedzenia (np. w innym daniu).

Przykłady:

Zachęcamy gości, aby niezjedzone porcje zabrali do apartamentów na talerzach lub naczyniach, które są na wyposażeniu. Dbamy, aby kupować tylko tyle, ile potrzeba i się nie zepsuło. Nie wyrzucamy żadnego jedzenia, resztki zjadają kury.

Komentarz:

18. Informuję Gości o staraniach w kierunku zmniejszenia ilości wyrzucanego jedzenia.

tak

W jaki sposób?

Opowiadam o szczegółach opisanych w poprzednim punkcie.

Komentarz:

19. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania proekologiczne w zakresie żywienia Gości.

tak

Przykłady:

Stopniowo rezygnujemy z kupowania zagranicznych owoców/warzyw, szczególnie jeśli ich produkcja jest kosztowna środowiskowo.

Komentarz:

KATEGORIA 11 – zwierzęta

Ta kategoria dotyczy przede wszystkim zwierząt, z którymi kontakt jest elementem oferty turystycznej (np. alpaki, osły, owce, konie itp.), jednak pewne ogólne zasady dotyczą również zwierząt domowych, np. kotów i psów.

1. **Udostępniam na stronie internetowej mojego miejsca informacje na temat zwierząt w miejscu oraz ew. akceptacji zwierząt Gości.** **tak**

Komentarz:

2. **Nie oferuję atrakcji z wykorzystaniem dzikich zwierząt.** **tak – nie oferuję**

Komentarz:

Zwierzęta hodowlane również powinny żyć na wolności. U nas mają jej dużo: kury, owce i konie. Tylko adoptowane króliki muszą pozostać na wybiegu.

3. **Jeśli w moim miejscu możliwy jest kontakt ze zwierzętami udomowionymi, np. gospodarskimi, moje zwierzęta mają zapewnione odpowiednie warunki do interakcji, tj. możliwość odejścia i schowania się w razie zmęczenia lub przestraszenia.** **tak**

Z jakimi zwierzętami w Twoim miejscu Goście mogą mieć kontakt?

Owce, konie, kury, króliki, psy, kot.

W jaki sposób zwierzęta mają zapewnioną możliwość przerwania interakcji?

Mnóstwo wolnego miejsca i odpowiednie schronienia. Mistrzem w tym są króliki, które pod wybiegiem wybudowały sobie prawdziwy pałac!

Komentarz:

4. **Przed każdym kontaktem ze zwierzęciem szczegółowo instruuję Gości w zakresie dopuszczalnych interakcji.** **tak**

Na przykład: kontakt małych dzieci z psami jest możliwy tylko w obecności osoby dorosłej, dany kot nie lubi interakcji i nie należy go dotykać.

Sposób przekazania informacji:

Słownie w czasie spaceru po gospodarstwie.

Najważniejsze zasady interakcji:

Konie są przyzwyczajone do obecności ludzi i można do woli się z nimi zaprzyjaźniać na pastwiskach, ale karmimy wyłącznie pod okiem instruktorki. Suczka Tosia również bardzo lubi kontakt. Pozostałe zwierzątka tylko obserwujemy i podziwiamy, pod żadnym pozorem nie dotykamy, nie podnosimy. Mamy mnóstwo dzikich stworzeń na terenie gospodarstwa i musimy zadbać przede wszystkim o to, aby odwiedzające nas dzieci zrozumiały, jak łatwo mogą je skrzywdzić lub wystraszyć.

Komentarz:

5. **Wyzaczyłem/am maksymalną liczbę osób mogących wchodzić w interakcje ze zwierzętami w tym samym czasie.** **nie dotyczy - mam tylko domowe zwierzęta, np. psy, koty/rzadko odwiedzają mnie większe grupy**

Jest to niezbędne, aby uniknąć stresu zwierząt, ale też zapewnić Gościom satysfakcjonujące przeżycie.

Max. liczba osób:

Komentarz:

6. Wyzaczyłem/am częstotliwość spotkań Gości ze zwierzętami w ciągu dnia.

nie dotyczy - mam tylko domowe zwierzęta, np. psy, koty

Jest to niezbędne, aby utrzymać dobrostan zwierząt i zapewnić im normalny tryb funkcjonowania (czas na jedzenie, odpoczynek, interakcje ze stadem, wybieg itp.).

Max. liczba wejść/interakcji w ciągu dnia:

Komentarz:

7. Nie oddzielam zwierząt młodych od matek dla przyjemności Gości (np. do głaskania, zdjęć, zabawy).

tak – nie oddzielam

Wyjątkiem są sytuacje, gdy zwierzę samo do nas podchodzi, ale dopuszczalna jest taka interakcja, która nie budzi jego sprzeciwu.

Komentarz:

8. Jeśli w moim miejscu posiadam zwierzęta zatrudnione do transportu, terapii lub celów rekreacyjnych, są one odpowiednio zadbane – posiadają stałą opiekę weterynaryjną, odpowiednie wyżywienie, legowisko, możliwość wybiegu i zaspokajania innych potrzeb.

tak

Opiekunowie zwierząt pracujących posiadają pisemne wytyczne w zakresie maksymalnego obciążenia oraz czasu pracy danego zwierzęcia.

Rok wydania i nazwa instytucji wydającej wytyczne:

Tu chodzi głównie o konie, wszystkie są pod ciągłym nadzorem instruktorki, weterynarzy i kowali. Konie nigdzie nie mają tak dobrze jak u nas. Chowane są dziko, większość roku spędzają na pastwiskach, prawie nie pracują.

Komentarz:

9. Jeśli moja działalność oferuje podglądanie dzikich zwierząt, organizuję to w odpowiednim oddaleniu, unikając ich płoszenia, dotykania, dokarmiania, naruszania ich legowiska lub innej szkodliwej i zbędnej ingerencji.

tak

Komentarz:

Z gośćmi ptaki i inne stworzenia podglądamy tylko z daleka, przez lunety i lornetki. Akceptujemy tylko etyczny birdwatching.

10. Goście są instruowani, że na obszarach chronionych oraz w lesie psy mogą przebywać tylko na smyczy.

tak

Sposób przekazania informacji:

Słownie. Możemy tylko informować o potencjalnych zagrożeniach.

Komentarz:

11. Proszę Gości o nieniszczenie np. trujących dla człowieka grzybów i roślin (pokarm dla zwierząt) w czasie spacerów leśnych.

nie

Sposób przekazania informacji:

Komentarz:

Nasi goście to dobrze rozumieją.

12. Hoduję chronione rasy zwierząt gospodarskich.

nie

Przykłady:

Komentarz:

Mamy owieczki Skudde, są wspaniałe, choć chyba nie chronione.

13. Dodatkowo stosuję inne rozwiązania przyjazne zwierzacom.

tak

Przykłady:

Komentarz:

Goście są informowani o wielu ograniczeniach, aby zwierzęta nie niepokoili się i aby mieszkali się im tutaj tak dobrze jak nam :)

KATEGORIA 12 – aktywna ochrona środowiska

1. Podejmuję lub organizuję akcje sprzątania lasu/okolicy.

tak

Jak często? Ile razy w zeszłym roku takie sprzątanie miało miejsce?

1

Komentarz:

Zawsze sprzątamy przy zwykłych spacerach.

2. Wspieram działania chroniące przyrodę - finansowo lub pozafinansowo (np. fundację proekologiczną, lokalną inicjatywę).

tak

Finansowe wsparcie: np. 1% dla wybranego parku narodowego, wpłata kwoty na akcję reindukcji zagrożonych gatunków roślin itp.

Pozafinansowe wsparcie: np. działalność aktywistyczna na rzecz ochrony przyrody lub dziedzictwa kulturowego, kampania promocyjna o wybranych kwestiach ekologicznych, zachęcanie swojej społeczności do działań proekologicznych (społeczność lokalna, ale też internetowa): wspólne zbieranie śmieci, petycja w sprawie przeciwdziałania wycince lasu, działania proekologiczne prowadzone we współpracy z lokalnym samorządem, edukacja ekologiczna w szkołach, wytyczenie ścieżki przyrodniczej, objęcie ochroną wybranego elementu krajobrazu lub jego części, renaturyzacja.

Działania finansowe:

Działania pozafinansowe:

Komentarz:

Sami finansujemy działalność naszej fundacji Psubraty: <https://psubraty.pl/>. Płacimy między innymi za prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych okolicznych lasów, aby chronić je przed pracami gospodarczymi. Wspieramy też finansowo działania kampanii Niech Żyją!

Monitoringi wycinek, inwentaryzacje przyrodnicze, kontrola gniazd ptaków drapieżnych w ramach Komitetu Ochrony Orłów, współpraca z lokalnym przyrodnikiem, przygotowania do utworzenia 3 nowych rezerwatów i wiele, wiele innych. 70% naszego czasu poświęcamy ochronie przyrody w Polsce.

3. Włączam do oferty konkretne działania służące ochronie środowiska.

tak

Mogą to być np. warsztaty i szkolenia o tematyce proekologicznej, sadzenie i pielęgnacja rodzimych drzew i krzewów, budowa budek lęgowych dla ptaków i in.

Przykłady:

Np. zabieramy Gości na spacerzy przyrodnicze, gdzie opowiadamy o ekologii oraz sozologii.

Komentarz:

4. Poszerzam świadomość ekologiczną Gości i edukuję ich w zakresie pożądaných zachowań w podróży i w codziennym życiu.

tak

Edukacja ekologiczna może się odbywać przez oferowanie konkretnych zajęć o tematyce proekologicznej, ale też np. przez rozmowę z Gośćmi, dostarczanie im informacji w e-mailu – przed przyjazdem, informacje na stronie internetowej, w prowadzonych kanałach społecznościowych, podcastach, audycjach, filmach, książkach, publikacjach itp.

Przykłady:

Ochrona przyrody jest naszą podstawową działalnością. Otworzyliśmy agroturystykę jako narzędzie do szerzenia informacji o przyrodzie i ekologii, jak również propagowania kuchni wege.

Komentarz:

5. Sadzę oraz pielęgnuję drzewa i krzewy, usuwam niepotrzebne betonowe instalacje z działki np. kostkę brukową.

tak

Usuwanie niepotrzebnej zabudowy powierzchni, tj. betonowych wylewek, podwórek wyłożonych całkowicie kostką brukową, wybetonowanych zbiorników wodnych, itp. zwiększa zdolność terenu do magazynowania wody (naturalna prewencja suszy). Pozwala też swobodnie wegetować roślinom (co oprócz szeregu korzyści w postaci oczyszczania powietrza, wspierania bioróżnorodności i innych zalet działa jak naturalna klimatyzacja).

Przykłady:

Usunęliśmy gruz ze starego oczka wodnego, ale poza tym na szczęście nie było innych niepotrzebnych instalacji betonowych. Co rok sadzimy dziesiątki nowych drzew i krzewów.

Ile drzew łącznie posadziłeś_aś na swojej działce/gdzieś indziej do tej pory?

200

Komentarz:

6. Podejmuję inne rozwiązania proekologiczne.

tak

Przykłady:

<https://psubraty.pl/>

Komentarz:

KATEGORIA 13 – proekologiczni partnerzy i dostawcy

1. Wybieram producentów, którzy kierują się polityką proekologiczną.

tak

Jak często?

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

Patagonia, kawy z ruchu zapatowskiego, Yope. To raczej działa w drugą stronę, unikamy firm, które ewidentnie naruszają różne normy.

Komentarz:

2. Wybieram firmy kurierskie, które kierują się polityką proekologiczną.

nie

Jak często?

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

Komentarz:

Najczęściej nie ma wyboru dostawcy. Czy nie wszystkie firmy działają na tej samej zasadzie?

3. Wybieram dostawców energii korzystających z OZE (odnawialnych źródeł energii).

nie

Jak często?

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

Komentarz:

Generalnie używamy własnej energii, a dostępni dostawcy mają podobny sposób wykorzystania OZE.

4. Wybieram banki o wysokim wskaźniku ESG.

nie

Jak często?

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

Komentarz:

5. Wybieram dostawców oferujących bardziej ekologiczne serwery i hosting.

nie

Takie działanie pozwala zmniejszać m.in. ślad wodny czy węglowy związany z utrzymywaniem infrastruktury umożliwiającej działalność na płaszczyźnie wirtualnej.

Jak często?

Skala 0-100% (od nigdy po zawsze)

Przykłady:

Komentarz:

6. Określiłem/am ślad węglowy dla działalności mojego miejsca (w skali roku/miesiąca).

nie

Najlepiej profesjonalnym narzędziem, np. [HCMI](#).

Jeśli tak, ile wynosi?

Metodyka/źródło pomiaru:

Komentarz:

7. **Określiłem/am ślad wodny dla działalności miejsca (w skali roku/miesiąca).** **nie**

Najlepiej profesjonalnym narzędziem, np. [HWMi](#).

Jeśli tak, ile wynosi?

Metodyka/źródło pomiaru:

Komentarz:

8. **Określiłem/am ślad środowiskowy dla działalności miejsca (w tym ślad wodny i ślad węglowy) – w skali roku/miesiąca.** **nie**

Metodyka obliczenia śladu środowiskowego powinna być transparentna. Dopuszczalne jest szacowanie, ale fakt ten (jak i zakres szacowania) powinien zostać jasno zaznaczony przy szacowanym śladzie ekologicznym.

Jeśli tak, ile wynosi?

Metodyka/źródło pomiaru:

Komentarz:

KATEGORIA 14 – zużycie zasobów i produkcja odpadów

POMIAR ZUŻYCIA ZASOBÓW

Sposób rozliczania zużycia zasobów w Twoim miejscu
Ile osób mieszka na stałe w Twoim miejscu?

łącznie liczone zużycie zasobów (czyli obiekt
noclegowy/Goście + gospodarstwo domowe - Ty i Twoja
rodzina)
2

- a) **zużycie prądu** w okresie ostatnich 12 miesięcy (kWh) **21000**

- b) **zużycie gazu** w okresie ostatnich 12 miesięcy **butle gazowe**

Zużycie roczne (kWh)

Roczna liczba wykorzystanych butli

4

Rozmiar wykorzystanych butli (kg)

11

Komentarz:

- c) **zużycie wody** w okresie ostatnich 12 miesięcy (m³) **480**

- d) **zużycie paliw stałych** do produkcji energii grzewczej w okresie ostatnich 12 miesięcy **drewno opałowe i/lub jego odpady (wióry, zrębki, trociny), pelet**

Ilość zużytego drewna opałowego i jego odpadów (m³)

1

Ilość zużytych roślin energetycznych (np. wierzby energetycznej – m³)

Ilość zużytej słomy/zbóż (m³)

Ilość zużytego biogazu (m ³)	
Ilość zużytego peletu (m ³)	9
Ilość zużytego brykietu drzewnego (m ³)	
Komentarz:	

e) zużycie paliwa/gazu do auta w okresie ostatnich 12 miesięcy	paliwo płynne
--	---------------

Paliwo (l):	450
Gaz (l):	
Komentarz:	

GOSPODARKA ODPADAMI

1. Ile kilogramów odpadów ZMIESZANYCH wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	5
---	---

2. Ile kilogramów PLASTIKU wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	1
--	---

3. Ile kilogramów PAPIERU wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	0
---	---

4. Ile kilogramów SZKŁA wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	0
---	---

5. Ile kilogramów KOMPOSTU wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	20
--	----

6. Ile kilogramów ODPADÓW NIESTANDARDOWYCH (lekarstwa, elektrośmieci, chemia przemysłowa, odpady wielkogabarytowe itp.) wyprodukowano w Twoim obiekcie przez tydzień?	0
---	---

CELE NA KOLEJNY ROK

CELE W ZAKRESIE ZUŻYCIA ZASOBÓW

1. Zużycie prądu w okresie kolejnych 12 miesięcy (kWh)	20000
--	-------

Komentarz:	Od lat zajmuję się już zmniejszaniem zużycia energii, co się nie udaje, bo rośnie liczba gości i przybywa urządzeń elektrycznych, np. sauna.
------------	--

2.	Zużycie gazu w okresie kolejnych 12 miesięcy	750
----	---	-----

Komentarz:

3.	Zużycie wody w okresie ostatnich 12 miesięcy (m ³)	400
----	---	-----

Komentarz:

To jest uzależnione od okresów suszy.

4.	Zużycie paliw stałych do produkcji energii grzewczej w okresie kolejnych 12 miesięcy	5
----	---	---

Komentarz:

Tony peletu. Dopiero w sezonie grzewczym 24/25 będziemy mieć nowe okna, co zmniejszy zapotrzebowanie. A za 3 lata pompę ciepła.

5.	Zużycie paliwa/gazu do auta w okresie kolejnych 12 miesięcy	500
----	--	-----

Komentarz:

CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

1.	Odpady zmieszane (kg/rok)	110
----	----------------------------------	-----

Komentarz:

Intencją jest schodzenie do 0, wszystko powinno być sortowalne.

2.	Tworzywa sztuczne (kg/rok)	300
----	-----------------------------------	-----

Komentarz:

Bardzo trudno oszacować. Robimy co możemy, aby zużywać mniej, ale w sklepach dostępne są często tylko wyroby bardzo mocno opakowane, bez alternatywy. Zamawianie kurierem to też koszty środowiskowe i jeszcze więcej plastiku.

3.	Papier (kg/rok)	0
----	------------------------	---

Komentarz:

Nie wyrzucamy papieru, całość znajduje zastosowanie, np. do rozpałki.

4.	Szkło (kg/rok)	200
----	-----------------------	-----

Komentarz:

W sezonie turystycznym goście pozostawiają dużo butelek po alkoholu i to się raczej nie zmienia...

5.	Kompost (kg/rok)	1000
----	-------------------------	------

Komentarz:

6. Odpady niestandardowe (lekarstwa, elektrośmieci, chemia przemysłowa, odpady budowlane itp.) (kg/rok)

10

Komentarz:

PRZYSZŁE CELE w kierunku odpowiedzialnej turystyki

1. Trzy najważniejsze działania proekologiczne, które wdrożę w ciągu następnych 12 miesięcy:

1. Rozpoczynamy projekt sadzenia alei wierzb głowiastych.

2. Chcemy "pomóc" bobrom budując tamy na polnych rowach melioracyjnych.

3. Rozbudowa instalacji fotowoltaicznej i wymiana okien na bardzo szczelne.

2. Dodatkowe zmiany, które chcę wprowadzić:

Responsible Travel Program by Slowhop

Responsible Travel Program to autocertyfikacja, która sprawdza zaangażowanie Gospodarzy obiektów noclegowych w ochronę środowiska, lokalnych społeczności, ich kultury, a także w edukację ekologiczną. Wskazujemy, w jaki sposób podróże mogą być lepsze dla otoczenia.